

ДРЖАВНА
РЕВИЗОРСКА
ИНСТИТУЦИЈА

ИЗВЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ
ПРАВИЛНОСТИ И СВРСИСХОДНОСТИ ПОСЛОВАЊА
Правилност и ефикасност поступака набавки у
Историјском музеју Србије, Београд

Број: 400-1090/2024-03/19
Београд, 14. новембар 2024. године

Спровођење поступака набавки Историјског музеја Србије, могло би бити ефикасније уколико би се више пажње посветило планирању набавки и праћењу извршења уговора о набавкама

Музејска делатност је јавна делатност заштите музејске грађе и нематеријалног културног наслеђа од општег интереса за Републику Србију. Једна од основних делатности музеја је набавка предмета у земљи и у иностранству, у циљу увећања музејског фонда. Да би остваривали овај циљ, између осталог, музеји спроводе набавке за неометано обављање рада и набавке музејске грађе, дела и других предмета. Музеји су дужни да послове набавки, обављају у складу са прописима који уређују јавне набавке. Осим тога, музеји су интерним актима ближе уредили поступак набавки у својој организацији. Како би се ограничена јавна средства рационално користила, требало би да се успоставе одговарајуће механизме у систему набавки који обезбеђују коришћење тих средстава на транспарентан, економичан и ефикасан начин.

Музеј је спровео набавке предвиђене у Плану ЈН, али је извршио набавке без спровођења поступка ЈН у укупном износу од 4,3 милиона динара, а да нису постојали разлози за изузеће и прекорачио је уговор код ЈН Услуга одржавања хигијене за 64 хиљаде динара, јер није на довољно ефикасан начин успоставио систем праћења извршења уговора о ЈН. Музеј је посебним актом уредио начин планирања, спровођења и праћења извршења уговора о ЈН, али није предвидео документовање радњи током истраживања тржишта и није прецизирао начин утврђивања процењене вредности, због чега није документовао ове активности у фази планирања набавки. Музеј је предмете ЈН описивао кроз техничке спецификације на јасан и објективан начин који одговара стварним потребама. Захтевани критеријуми за избор привредног субјекта у поступцима ЈН нису постављени у складу са резултатима спроведеног истраживања, што је од утицаја на ефикасност поступка набавке. Музеј није на довољно ефикасан начин успоставио систем праћења извршења уговора о ЈН, што је довело до прекорачења уговора ЈН Услуга одржавања у 2022. години за 64 хиљаде динара. Историјски музеј Србије је у извршио расходе у 2022. години у износу од 1,7 милиона динара и у 2023. години у износу од 2,5 милиона динара, без спроведених поступака ЈН, иако нису постојали разлози за изузеће.

Иако је Музеј посебним актом ближе уредио питање набавки на које се ЗЈН не примењује, за спроведене набавке у износу најмање од 1,3 милиона динара није примењивао начело обезбеђивања конкуренције и забране дискриминације, што је од утицаја на ефикасност и економичност набавки. Музеј је евидентирао податке о набавкама на које се не примењују одредбе ЗЈН и збирно их објавио на Порталу ЈН.

Препоруке

Државна ревизорска институција је одговорним лицима Историјског музеја Србије дала препоруке да:

1. Правилником о ЈН уреди начин документовања радњи током истраживања тржишта и начин утврђивања процењене вредности ЈН;
2. документују све радње у процесу планирања набавки, а које се односе на истраживање тржишта и утврђивање процењене вредности набавке;
3. одређују критеријуме за квалитативни избор привредног субјекта у складу са резултатима истраживања и анализе тржишта и сагледавају њихову оправданост у конкретним поступцима ЈН;
4. успоставе систем праћења уговора о набавкама (количински и вредносно), утврде контролне активности и одговорности запослених код праћења извршења уговора о набавкама и документују их;
5. за набавку предмета набавки чија је укупна вредност на годишњем нивоу већа од прописаних прагова до којих се не примењују одредбе ЗЈН, спроводе одговарајуће поступке ЈН;
6. набавке на које се не примењују одредбе ЗЈН спроводе обезбеђивањем што је могуће веће конкурентности, да исказују потребе за набавкама на годишњем нивоу и врше истраживање тржишта и тиме омогуће да што више понуђача учествује у поступку набавке.

Садржај

СКРАЋЕНИЦЕ И ТЕРМИНИ	4
I РЕЗИМЕ ИЗВЕШТАЈА	5
1. Резиме и препоруке	5
Захтев за доставу одазивног извештаја	7
II УВОД	9
1. Проблем	9
2. Циљ ревизије	10
3. Ревизијска питања	10
4. Обим и ограничења ревизије	11
5. Методологија у поступку рада	12
III ОПИС ПРЕДМЕТА РЕВИЗИЈЕ	13
1. Законодавни и институционални оквир	13
2. Опште информације о субјекту ревизије	17
3. Организација послова јавних набавки	21
4. Опште информације о планираним и спроведеним набавкама у 2022. и 2023. години	23
IV ЗАКЉУЧЦИ	26
ЗАКЉУЧАК 1: Историјски музеј Србије је већину поступака ЈН спровео у складу са прописима, али су утврђени недостаци у планирању и спровођењу појединих поступака ЈН, код праћења извршења уговора о ЈН и извршене су набавке без спроведеног поступка, што је од утицаја на ефикасност поступака набавки	27
Налаз 1.1: Историјски музеј Србије је посебним актом уредио начин планирања, спровођења и праћења извршења уговора о ЈН, али није предвидео документовање радњи током истраживања тржишта и није прецизирао начин утврђивања процењене вредности ЈН	29
Налаз 1.2: Историјски музеј Србије је делимично уредио активности код планирања ЈН и није документовао све активности код истраживања тржишта и утврђивања процењене вредности, што је од утицаја на ефикасност поступка ЈН	30
Налаз 1.3: Иако техничке спецификације предмета набавке у поступцима ЈН описују предмет набавке на објективан и јасан начин, захтевани критеријуми за избор привредног субјекта у поступцима ЈН нису постављени у складу са резултатима спроведеног истраживања, што је од утицаја на ефикасност поступка набавке	37
Налаз 1.4: Историјски музеј Србије није на довољно ефикасан начин успоставио систем праћења извршења уговора о ЈН, што је довело до прекорачења уговора ЈН Услуга одржавања хигијене у 2022. години за 63.954 динара	49
Налаз 1.5: Историјски музеј Србије је у посматраном периоду извршио расходе у износу од најмање 4.264.433 динара (у 2022. години 1.740.248 динара и у 2023. години 2.524.185 динара) без спроведених поступака ЈН, иако нису постојали разлози за изузеће	51
ЗАКЉУЧАК 2: Иако је Историјски музеј Србије посебним актом ближе уредио питање набавки на које се ЗЈН не примењује, за поједине спроведене набавке није примењивао начело обезбеђивања конкуренције и забране дискриминације, што је од утицаја на ефикасност и економичност набавки	53
Налаз 2.1: Историјски музеј Србије је посебним актом ближе уредио начин планирања и спровођења набавки на које се ЗЈН не примењује	54
Налаз 2.2: Историјски музеј Србије је без обезбеђивања конкуренције спроводио набавке на које се не примењују одредбе ЗЈН и по том основу извршио расходе у износу од најмање 1.279.391 динара, што је од утицаја на економичност набавки	56
Налаз 2.3: Историјски музеј Србије је евидентирао податке о набавкама на које се не примењују одредбе ЗЈН и збирно их објавио на Порталу ЈН	59
V ПРИЛОЗИ	61
1. Прилог 1 – Методологија у поступку рада	61
2. Прилог 2 – Ревидиране јавне набавке у 2022. и 2023. години	62
3. Прилог 3 – Ревидиране набавке на које се не примењују одредбе ЗЈН у 2022. и 2023. години	64

Скраћенице и термини

Пун назив	Коришћена скраћеница
Државна ревизорска институција	ДРИ
Јавне набавке	ЈН
Закон о јавним набавкама („Службени гласник РС“ број 91/19)	ЗЈН
Отворени поступак	ОП
Преговарачки поступак	ПП
Јавни позив	ЈП
Порез на додату вредност	ПДВ
Главна железничка станица	ГЖС

I Резиме извештаја

1. Резиме и препоруке

Државна ревизорска институција је спровела ревизију правилности и сврсисходности пословања Историјског музеја Србије, Београд, на тему „Правилност и ефикасност поступака набавки у установама културе на републичком нивоу“.

Набавке представљају значајну компоненту у пословању јавног сектора јер омогућавају набавку добара, услуга и радова по најповољнијим условима. Од корисника јавних средстава се очекује да организују и спроводе активности планирања и спровођења ЈН, праћење извршења уговора о ЈН, као и контролу набавки, поштујући прописе који уређују област ЈН. ДРИ је у претходним годинама утврђивала неправилности у свим фазама поступка ЈН, код корисника јавних средстава. Осим тога, прописано је и да корисници јавних средстава набавке на које се не примењују одредбе ЗЈН спроводе у складу са начелима ЈН.

Историјски музеј Србије је у 2022. и 2023. години, након спроведених поступака јавних набавки, закључио укупно 15 уговора о јавним набавкама укупне вредности 25,5 милиона динара са ПДВ-ом. Просечан број пристиглих понуда у 2022. и 2023. години износио је 1,2 понуде по набавци/партији. Реализација закључених уговора о ЈН и у 2022. години и у 2023. години била је 100% укупно уговорене вредности.

Такође, Историјски музеј Србије је у 2022. години спровео 23 поступка набавки на које се Закон не примењује укупне вредности 13,8 милиона динара, а у 2023. години 21 поступка набавки укупне вредности 16,7 милиона динара. Реализација набавки на које се закон не примењује износила је 99% у 2022. години, односно 97% укупно уговорене вредности у 2023. години.

Након испитивања правилности и ефикасности поступка набавки које је спровео субјект ревизије, утврдили смо следеће:

Спровођење поступака набавки Историјског музеја Србије, могло би бити ефикасније уколико би се више пажње посветило планирању набавки и праћењу извршења уговора набавкама

Закључци и налази на основу којих смо закључили претходно су:

ЗАКЉУЧАК 1: Историјски музеј Србије је већину поступака ЈН спровео у складу са прописима, али су утврђени недостаци у планирању и спровођењу појединих поступака ЈН, код праћења извршења уговора о ЈН и извршене су набавке без спроведеног поступка, што је од утицаја на ефикасност поступака набавки.

📌 **Налаз 1.1:** Историјски музеј Србије је посебним актом уредио начин планирања, спровођења и праћења извршења уговора о ЈН, али није предвидео документовање радњи током истраживања тржишта и није прецизирао начин утврђивања процењене вредности ЈН.

📌 **Налаз 1.2:** Историјски музеј Србије је делимично уредио активности код планирања ЈН и није документовао све активности код истраживања тржишта и утврђивања процењене вредности, што је од утицаја на ефикасност поступка ЈН.

📌 **Налаз 1.3:** Иако техничке спецификације предмета набавке у поступцима ЈН описују предмет набавке на објективан и јасан начин, захтевани критеријуми за избор привредног субјекта у поступцима ЈН нису постављени у складу са резултатима спроведеног истраживања, што је од утицаја на ефикасност поступка набавке.

📌 **Налаз 1.4:** Историјски музеј Србије није на довољно ефикасан начин успоставио систем праћења извршења уговора о ЈН, што је довело до прекорачења уговора ЈН Услуга одржавања хигијене у 2022. години за 63.954 динара.

📌 **Налаз 1.5:** Историјски музеј Србије је у посматраном периоду извршио расходе у износу од најмање 4.264.433 динара (у 2022. години 1.740.248 динара и у 2023. години 2.524.185 динара) без спроведених поступака ЈН, иако нису постојали разлози за изузеће.

ЗАКЉУЧАК 2: Иако је Историјски музеј Србије посебним актом ближе уредио питање набавки на које се ЗЈН не примењује, за поједине спроведене набавке није примењивао начело обезбеђивања конкуренције и забране дискриминације, што је од утицаја на ефикасност и економичност набавки.

📌 **Налаз 2.1:** Историјски музеј Србије је посебним актом ближе уредио начин планирања и спровођења набавки на које се ЗЈН не примењује.

📌 **Налаз 2.2:** Историјски музеј Србије је без обезбеђивања конкуренције спроводио набавке на које се не примењују одредбе ЗЈН и по том основу извршио расходе у износу од најмање 1.279.391 динара, што је од утицаја на економичност набавки.

📌 **Налаз 2.3:** Историјски музеј Србије је евидентирао податке о набавкама на које се не примењују одредбе ЗЈН и збирно их објавио на Порталу ЈН.

Након спроведене ревизије правилности и сврсисходности пословања у области јавних набавки и набавки на које се не примењују одредбе ЗЈН, одговорним лицима Историјског музеја Србије, Београд, препоручујемо да:

1. Правилником о ЈН уреде начин документовања радњи током истраживања тржишта и начин утврђивања процењене вредности ЈН (Налаз 1.1 – Приоритет 1¹);
2. документују све радње у процесу планирања набавки, а које се односе на истраживање тржишта и утврђивање процењене вредности набавке (Налаз 1.2 – Приоритет 2²);
3. одређују критеријуме за квалитативни избор привредног субјекта у складу са резултатима истраживања и анализе тржишта и сагледавају њихову оправданост у конкретним поступцима ЈН (Налаз 1.3 – Приоритет 2);
4. успоставе систем праћења уговора о набавкама (количински и вредносно), утврде контролне активности и одговорности запослених код праћења извршења уговора о набавкама и документују их (Налаз 1.4 – Приоритет 2);
5. за набавку предмета набавки, чија је укупна вредност на годишњем нивоу већа од прописаних прагова до којих се не примењују одредбе ЗЈН, спроводе одговарајуће поступке ЈН (Налаз 1.5 – Приоритет 2);
6. набавке на које се не примењују одредбе ЗЈН спроводе обезбеђивањем што је могуће веће конкурентности, да исказују потребе за набавкама на годишњем нивоу и врше истраживање тржишта и тиме омогуће да што више понуђача учествује у поступку набавке. (Налаз 2.2 – Приоритет 2).

¹ ПРИОРИТЕТ 1 – Неправилности и несврсисходности које је могуће отклонити у року од 90 дана,

² ПРИОРИТЕТ 2 – Неправилности и несврсисходности које је могуће отклонити у року до годину дана

Захтев за доставу одазивног извештаја

Субјект ревизије је, на основу члана 40. став 1. Закона о Државној ревизорској институцији, дужан да поднесе Државној ревизорској институцији писани извештај о отклањању откривених неправилности/несврсисходности (одазивни извештај) у року од 90 дана почев од наредног дана од дана уручења овог извештаја.

Одазивни извештај мора да садржи:

- 1) навођење ревизије, на коју се он односи;
- 2) кратак опис неправилности/несврсисходности у пословању, које су откривене ревизијом;
- 3) приказивање мера исправљања.

Мере исправљања су мере које субјект ревизије предузима да би отклонио неправилности/несврсисходности у свом пословању или мере умањења ризика од појављивања одређене неправилности/несврсисходности у свом будућем пословању за чије предузимање субјект ревизије мора поднети уз одазивни извештај одговарајуће доказе.

Субјект ревизије је обавезан да у одазивном извештају искаже мере исправљања по основу откривених неправилности/несврсисходности односно свих закључака и налаза датих у Извештају о ревизији правилности и сврсисходности пословања, као и да поступи по датим препорукама осим оних који су отклоњени у току обављања ревизије и садржани у поглављу Мере предузете у поступку ревизије. За мере исправљања је дужан да уз одазивни извештај достави доказе према следећем:

1. За налазе, односно неправилности/несврсисходности првог приоритета, односно које је могуће отклонити у року од 90 дана субјект ревизије је у обавези да достави доказе о отклањању неправилности/несврсисходности односно предузимању мера исправљања;
2. За налазе, односно неправилности/несврсисходности другог приоритета, односно које је могуће отклонити у року до годину дана, и трећег приоритета, односно које је могуће отклонити у року до три године, субјект ревизије обавезан је да достави акциони план у којем ће описати мере и активности које ће бити предузете ради отклањања неправилности/несврсисходности или смањења ризика од појављивања неправилности/несврсисходности у будућем пословању као и планирани период предузимања мера и одговорно лице.

На основу члана 40. став 2. Закона о Државној ревизорској институцији одазивни извештај је јавна исправа која је потписана и оверена печатом од стране одговорног лица субјекта ревизије.

Државна ревизорска институција ће оценити веродостојност одазивног извештаја, тј. провериће истинитости навода о мерама исправљања, предузетим од стране субјекта ревизије, подносиоца одазивног извештаја. У случају потребе извршиће се и провера веродостојности одазивног извештаја. Такође, извршиће се и оцена да ли су мере исправљања исказане у одазивном извештају задовољавајуће.

Сагласно члану 57. став 1. тачка 3) Закона о Државној ревизорској институцији, ако субјект ревизије у чијем су пословању откривене неправилности/несврсисходности, не подносе у прописаном року Институцији одазивни извештај, против одговорног лица субјекта ревизије поднеће се захтев за покретање прекршајног поступка.

Ако се оцени да одазивни извештај не указује да су откривене неправилности/ несврсисходности отклоњене на задовољавајући начин, сматра се да субјект ревизије крши обавезу доброг пословања. Ако се ради о незадовољавајућем отклањању значајне неправилности/ несврсисходности, сматра се да постоји тежи облик кршења обавезе доброг пословања. У овим случајевима Државна ревизорска институције је овлашћена да предузима мере сагласно члану 40. ст 7. до 13. Закона о Државној ревизорској институцији.

Генерални државни ревизор

Др Душко Пејовић
Државна ревизорска институција
Макензијева 41
11000 Београд, Србија
14. новембар 2024. године

II Увод

Државна ревизорска институција спровела је ревизију правилности и сврсисходности пословања Историјског музеја, Београд (у даљем тексту: субјект ревизије) на тему „Правилност и ефикасност поступака набавки у установама културе на републичком нивоу“ у периоду од марта до октобра 2024. године.

Ревизија правилности и сврсисходности пословања спроведена је у складу са Законом о Државној ревизорској институцији,³ Пословником Државне ревизорске институције⁴ и Програмом ревизије Државне ревизорске институције за 2024. годину.

Ревизија је обављена на начин и према поступцима утврђеним оквиром ревизорских стандарда Међународне организације врховних ревизорских институција (INTOSAI), Кодексом професионалне етике државних ревизора и принципима Међународних стандарда врховних ревизорских институција (ISSAI).

1. Проблем

Јавне набавке представљају значајну компоненту у пословању јавног сектора јер омогућавају набавку роба, услуга и радова по најповољнијим условима, а захтевају значајно издвајање средстава на нивоу државе, при чему њихово учешће у бруто домаћем производу (БДП) бележи пораст из године у годину. Према подацима Светске банке, активности јавних набавки представљају у просеку од 13% до 20% БДП, док је учешће ЈН у БДП Републике Србије у 2022. години износило 9,34%, односно 10,5% у 2023. години.⁵

ДРИ је у претходним периоду спровела три ревизије сврсисходности пословања и четири комбиноване ревизије правилности и сврсисходности пословања у области јавних набавки код установа ученичког стандарда, јединица локалне самоуправе, установа средњег образовања и здравствених установа. Кроз ове извештаје, ДРИ је указивала на системске проблеме и слабости у систему јавних набавки код одређене истоврсне групације корисника јавних средстава, а које се односе на необезбеђену конкуренцију у поступцима и недовољну ефикасност у планирању, спровођењу поступка и праћењу извршења уговора. Такође, утврђено је да се поједине активности у фази планирања и извршења уговора не спроводе и не документују, што ствара ризик да наручиоци неће остварити набавке по најповољнијим условима или да ће вршити набавке без примене прописаних процедура.

У периоду од 2015. до 2019. године, ДРИ је спровела ревизију код дванаест установа културе и том приликом утврдила укупно 116 неправилности у јавним набавкама, као што су: извршени расходи и издаци без претходно спроведеног поступка јавне набавке, необезбеђена конкуренција у поступцима, неправилности у спровођењу поступка, нетранспарентност поступка, неефикасно праћење извршења уговора о набавкама, што је за последицу имало неправилности у извршењу закључених уговора, неблаговремено спровођење поступака јавних набавки, плаћања супротно уговореним условима, као и избор добављача супротно прописима о јавним набавкама.

Све наведено може указивати на ризик да установе културе нису на довољно ефикасан начин спроводиле поступке јавних набавки и поступке набавки на које се не примењују одредбе ЗЈН, односно да нису набављале добра, услуге и радове по најповољнијим условима и у складу са начелима доброг финансијског управљања, што је и определило Државну ревизорску институцију да ревизију правилности и сврсисходности пословања у области набавки спроведе код одређеног броја установа културе, односно музеја који су основани на републичком нивоу.

³ „Службени гласник РС“, бр. 101/05, 54/07, 36/10 и 44/18-др. закон.

⁴ „Службени гласник РС“, број 9/09.

⁵ Годишњи извештаји о ЈН у Републици Србији за период 1.1.2022 – 31.12.2022. године и за период 1.1.2023 – 31.12.2023. године, Канцеларије за јавне набавке.

2. Циљ ревизије

Циљ ревизије био је испитивање правилности и ефикасности поступака набавки, односно – да ли су предузете активности субјекта ревизије у фази планирања, спровођења и реализације набавки обезбедиле благовремену набавку добара/услуга/радова по најповољнијим условима и у складу са стварно исказаним потребама.

У овој ревизији смо поред правилности испитали и ефикасност поступака набавки, односно – да ли се ефикаснијим планирањем и спровођењем поступака набавки може обезбедити повољнија набавка добара/услуга/радова, као и да ли је реализација уговора/наруџбеница била у складу са исказаним потребама.

Ефикасно успостављен систем набавки доприноси јачању одговорности у трошењу јавних средстава. Наиме, прописима из области јавних набавки и интерним актима одређују се правила по којима би требало да се спроводе поступци јавних набавки и поступци набавки на које се не примењују одредбе ЗЈН, а све у циљу прибављања предмета набавке од најповољнијег понуђача. С друге стране, набавке су по самој природи изложене значајним и разноврсним ризицима, као што су корупција, преваре, нетранспарентност, неекономичност и неефективност. Због свега наведеног, поред концепта правилности поступака набавки, сагледали смо и принцип ефикасност поступака набавки код установа културе.

Фокус ревизије био је испитати да ли су успостављени системи набавке добара, услуга и радова код субјекта ревизије ефикасни, односно да ли се поштују прописи и начела из области јавних набавки, да ли је постојала стварна потреба за одређеном набавком, као и да ли су све спроведене активности у поступцима набавке омогућиле задовољавајућу набавку за уложени новац.

3. Ревизијска питања

Да бисмо остварили циљ ревизије, поставили смо следећа ревизијска питања:

Слика број 1: Ревизијска питања

1

- Да ли су јавне набавке планиране, спроведене и реализоване у складу са прописима и начелом ефикасности?

2

- Да ли су набавке на које се не примењују одредбе ЗЈН спроведене применом начела ЗЈН и у складу са интерним актом субјекта ревизије?

4. Обим и ограничења ревизије

Предмет ове ревизије је испитивање правилности и ефикасности поступка набавки које су спроводили музеји основани на републичком нивоу у периоду од 1. јануара 2022. године до 31. децембра 2023. године. Како би адекватно одговорили на постављена ревизијска питања, од субјекта ревизије смо прикупили податке о јавним набавкама и набавкама на које се не примењују одредбе ЗЈН, за посматрани период. Осим тога, прикупили смо потребну документацију и информације из претходног периода ради сагледавања активности планирања и спровођења набавки које су реализоване током 2022/2023. године, као и податке из 2024. године ради потпунијег сагледавања извршења закључених уговора/наруџбеница.

Предмет ревизорског испитивања биле су активности субјекта ревизије у делу:

- ✓ организације послова набавки (организациона и кадровска структура, уређење поступака набавки);
- ✓ планирања набавки које укључује исказивање потреба за набавком, истраживање тржишта предмета набавке, обликовање предмета набавке и утврђивање процењене вредности набавке;
- ✓ спровођења поступка јавних набавки и набавки на које се не примењују одредбе ЗЈН, и то у делу сачињавања техничких спецификација предмета набавке, постављања критеријума за квалитативни избор привредног субјекта и поштовања начела ЗЈН и интерног акта субјекта ревизије;
- ✓ реализације закључених уговора о јавним набавкама/наруџбеница, као што су праћење извршења уговора о набавкама, поштовање уговорних услова набавке, измене уговора о набавкама и извештавање о реализованим набавкама;
- ✓ извршених набавки без спроведених поступака јавних набавки, а да нису постојали разлози за изузеће прописани ЗЈН.

У ревизији нисмо испитивали:

- ✗ да ли финансијски извештаји субјекта ревизије истинито и објективно приказују његово финансијско стање, резултате пословања и новчане токове, у складу са прихваћеним рачуноводственим начелима и стандардима;
- ✗ финансијске трансакције и одлуке субјекта ревизије у вези са примањима и приходима и расходима и издацима, како бисмо утврдили да ли су односне трансакције извршене у складу са законом, другим прописима и за планиране сврхе, изузев расхода и издатака који су извршени уз примену одредба ЗЈН.

Ограничења ревизије:

1. Екстерна ограничења / фактори утицаја на ревизију: тајни и прећутни договори међу понуђачима, подела тржишта, нелојално удруживање, изненадне промене цена на појединим тржиштима и други фактори који су одраз постојеће тржишне структуре и других привредних кретања и који су ван контроле наручиоца.

2. Интерна ограничења / фактори утицаја на ревизију: ризик да подаци прикупљени од субјекта ревизије нису увек потпуни и тачни, недостатак писаних трагова у фази планирања набавки, различито уређење обављања послова службеника за јавне набавке (ангажовање трећих лица, запослена лица у субјекту ревизије и друго).

5. Методологија у поступку рада

Да бисмо одговорили на ревизијска питања, анализирали смо законодавни и институционални оквир и интерна акта субјекта ревизије у вези са организацијом послова набавки у делу планирања набавки, спровођења и извршења поступака јавних набавки и набавки на које се не примењују одредбе ЗЈН.

Такође, сагледали смо писане политике, процедуре, активности и друга интерна акта субјекта ревизије којима су уредили јавне набавке и набавке на које се не примењују одредбе ЗЈН, као и прикупљену документацију о спроведеним поступцима јавних набавки и набавки на које се не примењују одредбе ЗЈН. Такође, анализирали смо организацију послова набавки код субјекта ревизије, као и овлашћења и одговорности запослених у поступцима јавних набавки и других набавки.

Обавили смо интервјуе са представницима субјекта ревизије, како бисмо утврдили ризике, узроке и евентуалне последице у поступцима набавки, посебно у случајевима када су изостављене активности субјекта ревизије у планирању набавки.

Избор субјекта ревизије извршен је на основу развијене методологије и утврђених критеријума као што су: остварени промет на рачунима музеја у 2022. години (изузети су расходи за запослене), вредност закључених уговора о јавним набавкама у 2022. и 2023. години, број закључених уговора о јавним набавкама у 2022. и 2023. години, спроведена ревизија у претходном периоду. Детаљнији опис методологије у поступку рада је у Прилогу 1 извештаја.

Примењујући наведене критеријуме, изабрали смо девет музеја на републичком нивоу, а један од њих је и Историјски музеј Србије у Београду.

III Опис предмета ревизије

1. Законодавни и институционални оквир

Законом о јавним набавкама⁶ уређују се правила поступака јавних набавки које спроводе наручиоци или други субјекти у случајевима одређеним овим законом, ради закључења уговора о јавној набавци добара, услуга или радова, оквирног споразума, као и спровођења конкурса за дизајн. Осим тога, законом су дефинисане набавке које су изузете од примене закона, као и начин њиховог спровођења. У поступцима јавних набавки, корисници јавних средстава, који наступају као наручиоци, дужни су да примењују одредбе Закона о јавним набавкама код набавке добара, услуга и радова.

Јавна набавка је набавка добара, услуга и радова на основу уговора о јавној набавци који наручилац закључује са одабраним привредним субјектом, након спроведеног поступка јавне набавке. Циљ поступка јавне набавке је да добра, услуге и радови који се набављају буду одговарајућег квалитета и потребних количина и да буду набављени по најповољнијој цени. Такође, спровођење јавне набавке има за циљ да омогући наручиоцу несметано одвијање процеса рада и обављање делатности. Наручилац је дужан да у поступку јавне набавке обавља активности и послове у свим фазама поступка јавних набавки у складу са начелима јавних набавки и са пажњом доброг домаћина.

Закон о јавним набавкама је прописао прагове набавки до којих се закон не примењује⁷. Тако се, на пример, одредбе овог закона не примењују на набавку добара, услуга и спровођење конкурса за дизајн, чија је процењена вредност мања од 1.000.000 динара и набавку радова чија је процењена вредност мања од 3.000.000 динара, као и на набавку друштвених и других посебних услуга из члана 75 ЗЈН чија је процењена вредност мања од 15.000.000 динара, када набавку спроводи јавни наручилац.

Систем набавки код наручиоца обухвата: планирање набавки, спровођење поступка ради закључења уговора о набавци, извршење и праћење извршења закљученог уговора о набавци, евидентирање и извештавање о спроведеним поступцима и закљученим уговорима и контролу свих горе–наведених активности. Такође, како би се ограничена јавна средства рационално користила, корисници јавних средстава би требало да успоставе одговарајуће механизме у систему јавних набавки и других набавки који обезбеђују коришћење тих средстава на транспарентан, економичан и ефикасан начин.

Сходно одредбама Закона о јавним набавкама⁸ наручилац је дужан да посебним актом ближе уреди начин планирања, спровођења поступка јавних набавки и праћења извршења уговора о јавним набавкама (начин комуникације, правила, обавезе и одговорност лица и организационих јединица), начин планирања и спровођења набавки на које се закон не примењује, као и набавки друштвених и других посебних услуга. Имајући у виду различите организационе структуре и надлежности корисника јавних средстава, обавеза сваког наручиоца је да донесе посебан акт којим ће ближе уредити обављање послова јавних набавки и осталих набавки унутар своје установе, у свим фазама поступка набавки, од фазе планирања, спровођења поступка набавки до праћења извршења закључених уговора/наручбеница.

⁶ „Службени гласник РС“ број 91/19.

⁷ Члан 27 ЗЈН

⁸ Члан 49. став 2. Закона о јавним набавкама.

У поступцима јавних набавки и осталих набавки, требало би да буду остварени циљеви поступка набавки које приказујемо у наставку.

Слика број 2: Циљеви поступака јавних набавки и осталих набавки

Циљеви поступака јавних набавки и осталих набавки	1) Целисходност и оправданост јавне набавке – прибављање добара, услуга или радова одговарајућег квалитета и потребних количина, за задовољавање стварних потреба наручиоца на ефикасан, економичан и ефективан начин.
	2) Економично и ефикасно трошење јавних средстава – принцип „вредност за новац”, односно прибављање добара, услуга или радова одговарајућег квалитета по најповољнијој цени.
	3) Ефективност (успешност) – степен до кога су постигнути постављени циљеви, као и однос између планираних и остварених ефеката одређене јавне набавке.
	4) Транспарентно трошење јавних средстава.
	5) Обезбеђивање конкуренције и једнак положај свих понуђача у поступку јавне набавке.
	6) Заштита животне средине и обезбеђивање енергетске ефикасности.
	7) Благовремено и ефикасно спровођење поступка јавне набавке за потребе несметаног одвијања процеса рада наручиоца и благовременог задовољавања потреба осталих корисника.

Јавне набавке можемо посматрати у ужем и ширем смислу. Тако јавну набавку у ужем смислу чини сам поступак јавне набавке као скуп радњи и аката које предузима и доноси наручилац у циљу избора најповољније понуде са чијим понуђачем ће закључити уговор, док јавну набавку у ширем смислу, поред самог поступка јавне набавке, чини и оно што претходи спровођењу тог поступка, а то је истраживање тржишта и планирање, као и оно што следи након спроведеног поступка јавне набавке, а то је извршење закљученог уговора о јавној набавци.

На следећем дијаграму приказујемо фазе поступака јавних набавки.

Слика број 3: Фазе поступка ЈН

Наведене фазе поступка ЈН могу се применити и на остале набавке које наручилац спроводи у свом пословању.

Установе културе

Законом о култури⁹ утврђује се општи интерес у култури, начин остваривања општег интереса у култури и обављање културних делатности, права, обавезе и одговорности

⁹ „Службени гласник РС“, бр. 72/09, 13/16, 30/16-испр., 6/20, 47/21, 78/21 и 76/23.

Републике Србије, аутономних покрајина и општина, градова и града Београда у култури, као и услови за деловање свих субјеката у култури. Појединачне области културе регулисаће се посебним законима. Република Србија стара се о остваривању општег интереса у култури и о спровођењу културне политике као скупа циљева и мера подстицања културног развоја.

Културном делатношћу, у смислу овог закона, сматрају се послови нарочито у следећим областима: 1) књижевност (стваралаштво, преводилаштво); 2) музика (стваралаштво, продукција, интерпретација); 3) ликовне, примењене, визуелне уметности, дизајн, уметничка фотографија и архитектура; 4) позоришна уметност (стваралаштво, продукција и интерпретација); 5) уметничка игра – класичан балет, народна игра, савремена игра (стваралаштво, продукција и интерпретација); 6) филмска уметност и остало аудио-визуелно стваралаштво; 7) дигитално стваралаштво и мултимедији; 8) остала извођења културних програма и културних садржаја (мјузикл, циркус, пантомима, улична уметност и сл.); 9) делатност заштите у области непокретних културних добара; 10) делатност заштите у области покретних културних добара; 11) делатност заштите у области нематеријалног културног наслеђа; 12) библиотечко-информационе делатности; 13) научноистраживачке и едукативне делатности у култури; 14) менаџмент у култури и 15) употреба информационе и комуникационе технологије у културној делатности.

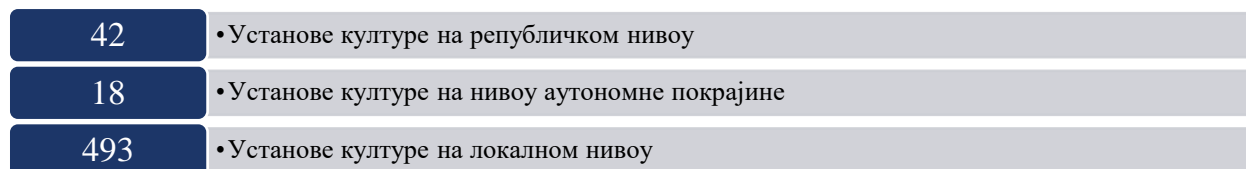
Културну делатност могу обављати домаћа и страна физичка и правна лица, односно установе културе, удружења у култури, уметници, сарадници/стручњаци у култури, као и други субјекти у култури.¹⁰

Установа културе је правно лице основано ради обављања културне делатности, којом се обезбеђује остваривање права грађана, односно задовољавање потреба грађана, као и остваривање другог законом утврђеног интереса у области културе. Ове установе могу основати Република Србија, аутономна покрајина, јединица локалне самоуправе, друго правно или физичко лице, под условима прописаним законом,¹¹ и то у области заштите културних добара наслеђа и области савременог стваралаштва. Установа стиче својство правног лица уписом у Регистар установа културе, који води Агенција за привредне регистре.

Обавеза установа културе је да својим радом допринесу очувању, истраживању, проучавању, представљању, прикупљању и подстицању домаћег културног и уметничког наслеђа, као и домаћег културног и уметничког савременог стваралаштва. Ове установе финансирају се или суфинансирају из буџета оснивача и других извора, у висини коју одређује оснивач на основу годишњег програма рада и предлога финансијског плана установе.¹² Министарство, орган аутономне покрајине, односно орган јединице локалне самоуправе надлежан за послове културе, утврђује који ће се културни програми, делови програма, текући расходи и издаци ових установа финансирати или суфинансирати средствима из буџета Републике Србије, аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе.¹³

На следећој слици дат је преглед установа културе према извору финансирања, према јавно доступним подацима¹⁴:

Слика број 4: Приказ установа културе у Републици Србији према извору финансирања

¹⁰ Члан 21 Закона о култури.

¹¹ члан 23 став 1 Закона о култури.

¹² Члан 74 став 1 и . Закона о култури

¹³ члан 75 став 1 Закона о култури.

¹⁴ Списак корисника јавних средстава и Регистар установа културе Агенције за привредне регистре

Република Србија је основала укупно 42 установе културе¹⁵, од којих је 14 са подручја АП Косова и Метохија, и то у области музејске делатности, заштите и одржавања непокретних културних добара, културно-историјских локација, зграда и сличних туристичких споменика, истраживања и развоја у друштвеним и хуманистичким наукама, осталог образовања и извођачке уметности. Ове установе су индиректни корисници буџета ресорног министарства за област културе.

Законом о музејској делатности¹⁶ уређују се услови и начин обављања музејске делатности, њена структура и организација, уређење и делокруг рада музеја, начин заштите, коришћења и обраде музејске грађе и вођење музејске документације и друга питања од значаја за обављање музејске делатности.

Музејска делатност је јавна делатност заштите музејске грађе и нематеријалног културног наслеђа од општег интереса за Републику Србију која подразумева стручни и научни рад на истраживању, прикупљању, евидентирању, сабирању, документационој обради, очувању, конзервацији, рестаурацији, чувању, излагању, тумачењу, презентацији и дигитализацији цивилизацијских и културних материјалних, нематеријалних и природних добара у физичком и дигиталном облику, у циљу проучавања, едукације, уживања и развоја друштва. Музејску делатност обављају музеји и галерије.

Музеј је установа која обавља музејску делатност у складу са законом и може бити основан у свим облицима својине. Према оснивачу, музеји могу бити: јавни и приватни. Јавни музеј може основати Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе. Музеј се може основати и почети с радом ако: 1) поседује музејску грађу или музејску збирку; 2) испуњава посебне услове у погледу просторија, техничке опреме, стручног кадра и начина и услова чувања и излагања музејске грађе; 3) има израђен план рада и развоја и 4) су обезбеђена средства за континуирано обављање делатности. Музеји се уписују у Евиденцију музеја коју води министарство задужено за ресор културе.

У Републици Србији раде укупно 153 музеја¹⁷, чију структуру приказујемо у наставку.

Слика број 5: Структура музеја

17	• Музеји основани од стране Републике Србије
6	• Музеји основани од стране АП Војводина
107	• Музеји основани од стране јединице локалне самоуправе
17	• Остали јавни музеји у саставу других органа
6	• Приватни музеји

Народни музеј Србије је централна установа заштите музејске грађе, док матични музеји спроводе матичну музејску делатност према врсти музејске грађе и оспособљености у вршењу музејске делатности, стручној оспособљености запослених, као и расположивом музејском документацијом и опремом за рад, у складу са законом и одређени су чланом 44 Закона о музејској делатности.

Музејску грађу чине музејски предмети, предмети или групе предмета који самостално или заједнички имају посебна својства од значаја за упознавање друштвеног, историјског, уметничког, културног, научног и техничког развоја, природе и њеног развоја, без обзира да ли се налазе у музејима организовани у одговарајуће збирке или изван њих. Музејска грађа је заштићена законом без обзира на то у чијем је власништву или поседу и у зависности од свог значаја се разврстава у категорије: културно добро, културно добро од великог значаја и

¹⁵ Списак корисника јавних средстава на дан 13.10.2023. Министарство финансија (ознака 11801 – Установе културе)

¹⁶ „Службени гласник РС“ бр. 35/2021 и 96/2021.

¹⁷ Евиденција музеја добијена од Министарства културе.

културно добро од изузетног значаја. Музеј прибавља музејску грађу откупом, разменом, теренским истраживањем, поклоном, легатом, завештањем, одливањем са оригинала, израдом копија и на други начин у складу са законом. Музејска грађа и простори у којима се чува могу се осигурати од свих ризика у складу са одлуком оснивача.

У музејима се чувају покретна културна добра (музејски предмети) и регистровани елементи нематеријалног културног наслеђа као добра од општег интереса за Републику Србију и уживају посебну заштиту утврђену законом. Покретна културна добра се уписују у Инвентарну књигу и систематизују у музејску збирку, док нематеријално културно наслеђе означава праксе, приказе, изразе, вештине, као и инструменте, предмете, артефакте и културне просторе који су с њима повезани, које заједнице, групе и, у појединим случајевима, појединци, препознају као део свог културног наслеђа.

Основни циљ музеја је да обезбеди стручну и техничку заштиту музејске грађе, која подразумева превентивну конзервацију, конзервацију и рестаурацију, документацију и дигитализацију.¹⁸ Музеј је дужан да музејске предмете учини доступним јавности кроз различите видове презентовања.

Како бисмо имали уједначен приступ у ревидирању система јавних набавки и набавки на које се не примењују одредбе ЗЈН одабрали смо исту категорију субјеката ревизије, односно музеје основане од стране Републике Србије (17 установа). Средства за обављање музејске делатности ових установа обезбеђује оснивач у буџету Републике Србије (Раздео 29 - Министарство културе, Глава 29.1 – Установе културе, Функција 820 – Услуге културе). Додатна средства се остварују из сопствених прихода: продајом производа и услуга, пружањем стручних услуга, донаторством, спонзорством, поклонима, оснивањем фондација и на други начин у складу са законом.

Надзор над радом музеја врши ресорно министарство – Министарство културе.

2. Опште информације о субјекту ревизије

2.1 Оснивање

Историјски музеј је основан Уредбом Владе Републике Србије ИВ број: 89 од 20. фебруара 1963. године и тај датум се сваке године обележава као дан Историјског музеја.

Сагласно Решењу Извршног већа СР Србије број: I.V. 286 од 25. априла 1963. године, као и уверења СО Стари Град у Београду број: 33371 од 11. новембра 1965. године, Окружни привредни суд у Београду је Решењем УС-125/65 од 23. новембра 1965. године, наложио да се у Регистар установа за град Београд упише установа са подацима: Историјски музеј Србије, Београд, Теразије број 10/V.

Историјски музеј је уписан у регистар Привредног суда у Београду, регистарски уложак број 5-45-00.

Историјски Музеј је установа културе, која обавља послове заштите покретних културних добара од значаја за историју Србије и српског народа, у складу са законом, подзаконским актима и Статутом.

Историјски музеј је правно лице које обавља делатност општег интереса. Историјски музеј је јавна служба која обавља послове из делатности културе којом се обезбеђује остваривање права грађана, односно задовољавање потребе грађана, као и остваривање другог законом утврђеног интереса у области културе.

Као јавна служба, Историјски музеј је матични музеј за грађу од интереса за историју Републике Србије и организован је и послује као установа културе чији је оснивач Република Србија.

Историјски музеј је за свој рад добио неколико високих признања, као што су Вукова награда 1997, награда Музејског друштва Србије Михаило Валтровић 2015, а 2013. одликован је Сретењским орденом.

¹⁸ Члан 15 Закона о музејској делатности.

Назив: Историјски музеј Србије, Београд
Седиште: Трг Николе Пашића 11, Београд
Матични број: 07030657
Порески идентификациони број: 100182477
Текући рачун: 840-31482845-08, 840-2336831-19, 840-2336830-22, 840-74794-10, 150-0070100117353-81
Интернет адреса: istorijskimuzej@imus.org.rs
Број телефона и факса: 011-3287 242; 2187 -360 и 3287-243

2.2 Историјат

Историјски музеј Србије представља установу у којој се, између осталог, чувају и изучавају материјална сведочанства историје Србије и чини их доступним јавности. Оснивање Историјског Музеја текло је у неколико фаза. Први покушај, који није остварен, учињен је 1950. године, доношењем Уредбе о оснивању музеја Народне Републике Србије. Други покушај учињен је 1954. године, поводом обележавања 150 – годишњице подизања Првог српског устанка, када је направљена изложба посвећена овој теми која је пренета у Конак кнеза Милоша Обреновића у Топчидеру. Тако је формиран Музеј Првог српског устанка, чија се концепција заснивала на обради материјала Првог (1804 –1813) и Другог српског устанка (1815), као догађаја од изузетне важности за српски народ, којима је започет процес установљавања модерне српске државе и њеног признавања као независног међународног субјекта.

Уредбом Извршног већа Народне скупштине Народне Републике Србије од 20. фебруара 1963. године, основан је Историјски музеј Србије, због потребе за постојањем „једног музеја општег типа који би свестрано приказивао богату историју српског народа“. Новооснованој установи припојен је Музеј Првог српског устанка, а конак кнеза Милоша Обреновића дуго је био једини изложбени простор Историјског музеја.

Према концепцији усвојеној 1966. године, задатак Историјског музеја био је да прикупља, евидентира, чува, сређује, проучава и излаже материјал из историје српског народа и Србије од најстаријих времена до данашњих дана. Хронолошки, тематика музеја, која је обухватала све важне процесе у развоју српског народа, са посебним акцентом на периоде борби за национално ослобођење, подељена је на неколико целина: средњи век, период стране власти, период од 1804. године до 1918. године, период НОР-а 1941–1945. и послератни развој Србије. Евидентно је да је на концепцију, а самим тим и избор материјала који су улазили у Историјски музеј и постајали део његовог фонда, знатно утицало и владајуће политичко уверење: грађанска култура је одбацивана, потискивана и обезвређивана, истицана су културна достигнућа довољно удаљене епохе средњег века (посебно драгоценог архитектонског и сликарског средњовековног наслеђа у Србији), али и најновијег ратног и постратног периода социјалистичке изградње, што се поклапало и са правцем научних истраживања у хуманистичким дисциплинама (историја, историја уметности, етнологија, археологија), чији су резултати кључни за већи део музеологије.

Током година Историјски музеј се ширио и у оквиру њега се данас налази више од 35.000 (тридесет пет хиљада) предмета распоређених у 23 збирке и четири фонда.

2.3 Делатност

Законом о музејској делатности¹⁹ прописано је да је музејска делатност јавна делатност заштите грађе и нематеријалног културног наслеђа од општег интереса за Републику Србију која подразумева стручни и научни рад на истраживању, прикупљању, евидентирању, сабирању, документационој обради, очувању, конзервацији, рестаурацији, чувању, излагању, презентацији и дигитализацији цивилизацијских и културних материјалних, нематеријалних и природних добара у физичком и дигиталном облику проучавања, едукације, уживања и

¹⁹ члан 7

развоја друштва. Законом је прописано да музејску делатност обављају: музеји и галерије и да се музејска делатност може обављати самостално или у оквиру других правних лица и предузетника, уписаних у судски или други регистар у складу са законом.

Делатност Историјског музеја разврстава се према класификацији делатности у грану: 91.0 – Рад библиотека, архива, музеја, галерија и збирки, завода за заштиту споменика културе и остале културне делатности. Шифра претежне делатности је: 91.02 Делатност музеја, галерија и збирки.

Статутом Историјског музеја²⁰ је уређено да Историјски музеј прикупља, обрађује, чува, презентује и документује уметничко-историјска дела, односно обезбеђује услове за свестрано коришћење културних добара ради ширења општег образовања и употпуњавања наставе у школама и другим установама за васпитање и образовање и у складу са тим Историјски музеј:

1) истражује и евидентира добра која уживају претходну заштиту у складу са надлежношћу; 2) предлаже и утврђује уметничко-историјска дела за културна добра у складу са законом; 3) води регистре и документацију о културним добрима из својих збирки; 4) пружа стручну помоћ на чувању и одржавању уметничко-историјских дела, односно културних, власницима и корисницима; 5) остварује увид у заштиту и коришћење уметничко-историјских дела, односно културних добара од великог и изузетног значаја, као и послове старања о чувању, уметничко-историјских дела од посебног значаја за историју и културу Србије која се налазе у иностранству; 6) спроводи мере техничке и физичке заштите културних добара из збирки као и дела у изложбеним просторима Историјског музеја; 8) систематизује; 7) стара се о заштити, чувању и одржавању заштићених уметничко-историјских дела која се налазе ван Историјског музеја на територији Републике Србије на којој Историјски музеј врши послове заштите тих дела; културна добра у збирке и фондове; 9) обавља превентивну заштиту, конзервацију и рестаурацију културних добара; 10) употпуњује збирке откупа од правних и физичких лица, поклоном, разменом са другим музејима и сопственом продукцијом и на друге начине у складу са законом; 11) презентује јавности културна добра из збирки путем сталне поставке, повремених и путујућих изложби; 12) организује повремене, тематске и студијске изложбе; 13) уступа културна добра ради излагања и организовања изложби за потребе других корисника; 14) организује стручна и научна предавања, конференције, промоције, округле столове и друге програме; 15) обавља издавачку делатност издавањем стручних и научних штампаних и електронских публикација (каталози, књиге и др.); 16) посвећује посебну пажњу образовном раду кроз јавна вођења, предавања, радионице, публикације и друге информативно-пропагандне активности; 17) истражује и развија едукативне моделе рада са публиком кроз едукативне програме намењене различитим циљним групама: предшколска, школска и студентска популација, особе са посебним потребама, стручна публика, општа публика; 18) сарађује са домаћим и иностраним установама исте или сличне врсте у реализацији програма, едукацији, конзервацији-рестаурацији, размени публикација и информација; 19) промовише и афирмише наше културно наслеђе путем визуелних пројеката у земљи и иностранству; 20) организује пропагандну делатност у сарадњи са штампаним и електронским медијима, конференцијама за штампу; 21) даје стручна мишљења о културним добрима и добрима под претходном заштитом, из свог делокруга физичким и правним лицима; 22) стара се о коришћењу културних добара на начин утврђен законом; 23) уступа права излагања, објављивања и репродуковања културних добара из збирки и фондова Музеја са или без накнаде; 24) израђује и продаје музејске сувенире и копије музејских предмета, публикације, репродукције, дописнице и организује рад музејске продавнице и обавља и друге послове у области заштите културних добара утврђених законом.

Историјски музеј обавља и друге делатности у циљу бољег остваривања претежне делатности ради које је Историјски музеј основан.

²⁰ бр. 4/13 од 14. марта 2018. године, Измене и допуне бр. 4/1 од 23. фебруара 2022. године

2.4 Унутрашња организација

Унутрашња организација рада Историјског музеја, организациони делови, односно унутрашња организација рада у организационим јединицама, радна места у организационим јединицама, опис послова који се обављају на радним местима, стручна спрема, број извршилаца, као и друга питања од значаја за организацију рада у Историјском музеју уређена Правилником о организацији и систематизацији послова у Историјском музеју Србије²¹.

Организациони делови и систематизација послова уређују се у складу са потребама и плановима рада, са циљем да се обезбеди јединство процеса рада, искоришћеност капацитета, запосленост и рационално коришћење знања и способност запослених.

У Историјском музеју се рад организује у организационим јединицама које представљају основне делове процеса рада у остваривању делатности Музеја. Организационе јединице у Историјском музеју су: 1) Одељење основне делатности (збирке и фондови); 2) Одељење материјалне заштите културних добара; 3) Одељење документације, стручне библиотеке, дизајна, фотографије, презентације и едукације и 4) Одељење за заједничке послове. Унутар одељења могу се образовати уже организационе јединице – одсеци.

Послове организације и руковођења процесом рада обавља директор. Директору у руковођењу појединим подручјима рада и вршењу и других послова помажу секретар Музеја и руководиоци организационих јединица – одељења и одсека.

Одељењима руководе руководиоци које појединачним решењем одређује директор из реда запослених и који су за свој рад одговорни директору.

Органи Историјског музеја су: директор, Управни одбор и Надзорни одбор.

Радам Историјског музеја руководи директор, којег именује и разрешава Влада.

Директор је самосталан у свом раду, а за свој рад одговоран је Влади која га именује. За извршавање и спровођење одлука Управног одбора директор одговара Управном одбору.

Историјским музејом управља Управни одбор, који има председника и четири члана. Председника и чланове Управног одбора именује и разрешава Влада из реда истакнутих стручњака и познавалаца музејске делатности у складу са законом.

Надзорни одбор обавља надзор над пословањем Историјског музеја, одбор има три члана. Председника и чланове Надзорног одбора именује и разрешава Влада, у складу са Законом.

Директору у спровођењу послова утврђених програмом и планом рада и у пословима из његове надлежности помажу Стручни савет и Колегијум. Директор бира Стручни савет који има пет чланова, који се именују из реда угледних стручњака из различитих области које су у вези са делатношћу Историјског музеја. Колегијум чине директор, секретар и руководиоци основних организационих јединица. Директор председава састанцима Колегијума и сазива их по потреби.

Правилником о организацији и систематизацији послова у Историјском музеју Србије систематизовано је 25 врста послова, са укупно 36 запослених. У 2022. години, било је 29 запослених на неодређено, три лица запослена на одређено радно време и једном запосленом је мировао радни однос. У 2023. години, на неодређено је било запослено 31 лице, три лица запослена су на одређено радно време и једном запосленом је мировао радни однос.

2.5 Начин финансирања рада установе

Средства за обављање делатности и остваривање програма и пројеката обезбеђују се у складу са законом и то: из буџета Републике Србије; из прихода остварених обављених делатности; од накнаде за услуге трећим лицима; продајом производа – публикација, сувенира, копија, репродукција, дописница; из прихода остварених пословном сарадњом и изнајмљивањем опреме; донаторством, спонзорством, поклонима, легатима, завештањима; уступањем ауторских и других права и на друге начине, у складу са законом. Статутом је

²¹Правилник број 4/1 од 30.12.2015. године, измене и допуне Правилника број 7/4 од 27.1.2016. године, Правилник број 4/4 од 2.2.2022. године

уређено да директор одлучује о начину коришћења средстава на основу одобреног годишњег програма рада и финансијског плана, у складу са законом.

3. Организација послова јавних набавки

Историјски музеј Србије је донео Правилник о уређивању поступака јавних набавки Бр: 4/6 од 17. септембра 2020. године (у даљем тексту: Правилник о ЈН). Правилником о ЈН ближе се уређује планирање набавки, начин спровођења поступака јавних набавки, набавки друштвених и других посебних услуга и набавки на које се ЗЈН не примењује и праћење извршења закључених уговора о набавкама, као и одговорност за законито, стручно и благовремено поступање у вези с пословима јавних набавки.²²

Циљ Правилника о ЈН је да се јавне набавке и набавке на које се ЗЈН не примењује спроводе у складу са ЗЈН, да се обезбеди економично и ефикасно набављање добара, услуга и радова, да се обезбеди једнакост, конкуренција и заштита привредних субјеката од било ког вида дискриминације, да се транспарентно и пропорционално обезбеди благовремено прибављање добара, услуга и радова уз најниже трошкове и у складу са објективним потребама наручиоца. Наведеним правилником је уређено да се на питања која нису посебно уређена правилником примењују одговарајуће одредбе Закона и прописа који су донети на основу Закона²³.

Када је у питању обављање послова набавки и послова који имају везе са набавкама, Правилником о организацији и систематизацији послова у Историјском музеју Србије²⁴, утврђено је:

- Да директор доноси интерни акт и план набавки;
- Да секретар доноси одлуке о начину реализације правних послова и у сарадњу са руководиоцима одељења припрема и разрађује уговоре које Музеј закључује и учествује у праћењу њихове реализације;
- Да у пословима набавки, у складу са Правилником о ЈН и ЗЈН, учествују и: музејски саветник – руководилац одељења, музејски саветник, виши кустос, кустос, кустос у депоу – руководилац одељења, виши самостални препаратор у музејској делатности – за метал, стакло, керамику и уље, виши самостални техничар у музејској делатности – за дрво, самостални техничар у музејској делатности, виши рестауратор – за папир, музејски документариста саветник – руководилац одељења, музејски виши документариста, музејски документариста, дипломирани библиотекар, кустос у Конаку кнеза Милоша, музејски едукатор, правни сарадник и други;
- Да је систематизовано радно место Службеник за јавне набавке са описом послова: припрема годишњи план јавних набавки, план набавки на које се закон не примењује и план контроле јавних набавки, прикупља, уређује, припрема и контролише податке неопходне за спровођење јавних набавки и набавки на које се закон не примењује и спроводи јавну набавку; спроводи стручне анализе, проучава тржиште и предлаже мере за унапређење послова јавних набавки и набавки на које се закон не примењује; контролише акте донете у поступцима јавних набавки; сачињава извештај и води евиденцију о спроведеним јавним набавкама, учествује у поступцима јавних набавки као члан комисије; прави план праћења и реализације извршења уговора и прати реализацију препорука о спроведеним контролама; припрема уговоре, извештаје и води евиденцију у области свог рада.

У 2022. години, Историјски музеј је закључио Уговор о делу број 37/2-7/2022 од 31. јануара 2022. године, чији је предмет обављање послова службеника за јавне набавке и

²² члан 1 Правилника о ЈН

²³ члан 2 Правилника о ЈН

²⁴ Број: 4/4 од 2. августа 2022. године

послова који се односе на обезбеђење комплетне документације за привремено изношење и враћање културних добара, односно изложби Наручиоца из и у Републику Србију. Уговор је закључен за период од 1. фебруара до 31. јула 2022. године. Ангажовано лице је обављало послове јавних набавки и друге послове предвиђене овим уговором. Уговорена накнада износила је 73.000 динара нето месечно. Након истека овог Уговора о делу, Музеј је закључио Уговор о привременим и повремених пословима број 6/57 од 15. септембра 2022. године за обављање послова ЈН и послова који се односе на обезбеђење комплетне документације за привремено изношење и враћање културних добара, односно изложби Наручиоца из и у Републику Србију. Уговорена накнада износила је 73.000 динара. Након измене правилника о систематизацији, када је систематизовано радно место службеника за ЈН (у 2023. години) Историјски музеј је на неодређено радно време запослио службеника за јавне набавке. Запослено лице поседује сертификат за службеника за јавне набавке. Према изјашњењу субјекта ревизије, запослено лице на пословима јавних набавки, похађа вебинаре у вези са облашћу јавних набавки.

4. Опште информације о планираним и спроведеним набавкама у 2022. и 2023. години

4.1 Јавне набавке

Историјски музеј Србије је донео План јавних набавки за 2022. годину и План јавних набавки за 2023. годину, који су усвојени одлукама Директорке Музеја. Плановима јавних набавки, Историјски музеј Србије је планирао набавке добара и услуга. У 2022. години и 2023. години, одлукама директора, вршене су измене плана ЈН (три пута у 2022. години и два пута у 2023. години).

У наставку дајемо кратак преглед информација о јавним набавкама, које је Историјски музеј Србије спровео у посматраном периоду.

Табела број 1: Општи подаци о ЈН у 2022. и 2023. години

у динарима

Р. бр.	Опис	2022. година		2023. година	
1	План ЈН	три измене		две измене	
2	Планирани поступци ЈН	9		4	**
3	Спроведени поступци ЈН	8	89%	5	125%
4	Процењена вредност свих ЈН (без ПДВ-а)	23.920.000	*	8.830.000	
5	Процењена вредност спроведених ЈН (без ПДВ-а)	17.920.000		8.830.000	
6	Укупан број пристиглих понуда	11		8	
7	Просечан број пристиглих понуда	1,4		1,6	
8	Укупно уговорена вредност ЈН (без ПДВ-а)	17.206.291	96%	6.877.626	78%
9	Разлика процењене вредности ЈН и уговорене вредности ЈН	713.709	4%	1.952.374	22%
10	Укупно уговорена вредност ЈН (са ПДВ-ом)	18.727.055		7.504.878	
11	Укупно реализована вредност закључених уговора (са ПДВ-ом)	18.791.009	100%	7.501.581	100%

* Планом ЈН за 2022. годину је планиран и поступак: Израда реплике портала из манастира Дечани, али није спроведен. Из тог разлога је процењена вредност већа од исте вредности за спроведене поступке.

** ПП откупа музичких дела, у плану ЈН је исказан као једна позиција, а спроведена су два поступка ЈН.

Када је у питању планирана ЈН Израда реплике портала из манастира Дечани у 2022. години, Историјски музеј Србије је одустао од њеног спровођења. Према изјашњењу субјекта ревизије, Историјски музеј Србије има вишегодишњи програм Стална поставка (Српски владари, пројектован за нови простор у Главној железничкој станици). Сагледавањем простора Главне железничке станице од стране комисије, дат је предлог да се изради реплика дечанског полијелеја и три манастирска портала. Овај предлог је био део пројектног задатка за израду Музеолошког пројекта. Како је Музеолошки пројекат урађен по савету Комисије за израду пројектне документације пре основног пројекта за извођење, констатовано је да под приземља зграде на коме је предвиђено постављање портала висине седам метара и одређене тежине не може статички да издржи ту компликовану конструкцију. Из тих разлога је Историјски музеј Србије одустао од спровођења ЈН Израда реплике портала из манастира Дечани.

У наставку дајемо приказ реализације уговорене јавне набавке у 2022. и 2023. години по предметима набавке.

Графикон број 1: Реализација ЈН у посматраном периоду у динарима

У циљу одговора на ревизијска питања, ревидирали смо поступке јавних набавки, које смо приказали у Прилогу 2 извештаја.

Откривене неправилности и несврсисходности у поступцима јавних набавки засноване су на одредбама ЗЈН, подзаконским и интерним актима из области јавних набавки као критеријумима који су важили у периоду на који се ревизија односи.

4.2 Набавке на које се не примењују одредбе ЗЈН

Одредбе ЗЈН не примењују се на: 1) набавку добара, услуга и спровођење конкурса за дизајн, чија је процењена вредност мања од 1.000.000 динара и набавку радова чија је процењена вредност мања од 3.000.000 динара; 2) набавку добара, услуга и спровођење конкурса за дизајн, чија је процењена вредност мања од 15.000.000 динара, за потребе дипломатских мисија, дипломатско-конзуларних представништава и обављање других активности Републике Србије у иностранству, као и на набавку радова за потребе чија је процењена вредност мања од 650.000.000 динара и 3) набавку друштвених и других посебних услуга из члана 75 овог закона, чија је процењена вредност мања од 15.000.000 динара када набавку спроводи јавни наручилац, односно мања од 20.000.000 динара када набавку спроводи секторски наручилац.²⁵

У наведеним случајевима примењују се начела овог закона на начин који је примерен околностима конкретне набавке.²⁶

²⁵ Члан 27 став 1 ЗЈН

²⁶ Члан 27 став 2 ЗЈН

Слика број 6: Начела јавне набавке²⁷

Члан 6 ЗЈН	Начело економичности, ефикасности и заштите животне средине Наручилац је дужан да набавља добра, услуге или радове одговарајућег квалитета имајући у виду сврху, намену и вредност јавне набавке, односно економично трошење јавних средстава и која минимално утичу на животну средину. Наручилац је дужан да обезбеди да се поступак јавне набавке спроводи и уговор додели у роковима и на начин прописан овим законом, са што мање трошкова везаних за поступак и извршење јавне набавке.
Члан 7 ЗЈН	Начело обезбеђивања конкуренције и забране дискриминације Наручилац је дужан да у поступку јавне набавке омогући што је могуће већу конкуренцију. Наручилац не може да ограничи конкуренцију са намером да одређене привредне субјекте неоправдано доведе у повољнији или неповољнији положај, а нарочито не може онемогућавати било којег привредног субјекта да учествује у поступку јавне набавке коришћењем дискриминаторских критеријума за квалитативни избор привредног субјекта, техничких спецификација и критеријума за доделу уговора. Наручилац не може да одређује услове који би директно или индиректно значили националну, територијалну или личну дискриминацију међу привредним субјектима.
Члан 8 ЗЈН	Начело транспарентности поступка јавне набавке Наручилац је дужан да обезбеди транспарентност поступка јавне набавке поштујући обавезе из овог закона.
Члан 9 ЗЈН	Начело једнакости привредних субјеката Наручилац је дужан да у свим фазама поступка јавне набавке обезбеди једнак положај свим привредним субјектима.
Члан 10 ЗЈН	Начело пропорционалности Наручилац је дужан да јавну набавку спроведе на начин који је сразмеран предмету јавне набавке и циљевима које треба да постигне. Критеријуми за квалитативни избор привредног субјекта у поступку јавне набавке, техничке спецификације, критеријуми за доделу уговора и рокови, као и докази морају да буду сразмерни обиму, природи и сложености јавне набавке и уговора који произлази из те набавке.

Наручилац је дужан да посебним актом ближе уреди начин планирања, спровођења поступка јавне набавке и праћења извршења уговора о јавној набавци (начин комуникације, правила, обавезе и одговорност лица и организационих јединица), начин планирања и спровођења набавки на које се закон не примењује, као и набавки друштвених и других посебних услуга. Наручилац је дужан да предметни акт објави на својој интернет страници.²⁸

Историјски музеј Србије је Правилником о ЈН ближе се уредио планирање набавки, начин спровођења поступака јавних набавки, набавки друштвених и других посебних услуга и набавки на које се ЗЈН не примењује и праћење извршења закључених уговора о набавкама, као и одговорност за законито, стручно и благовремено поступање у вези с пословима јавних набавки.

Историјски музеј Србије је у посматраном периоду, набавке на које се одредбе ЗЈН не примењују, спроводио на основу плана набавки, који доноси директор Историјског музеја Србије. У току посматраном периоду Музеј је вршио измене плана набавки. У 2022. години, било је четири измене Плана набавки и три измене је било у 2023. години.

У циљу одговора на ревизијска питања, ревидирали смо поступке набавки, које смо приказали у Прилогу 3 извештаја.

Откривене неправилности и несврсисходности у поступцима набавки на које се не примењују одредбе ЗЈН засноване су на одредбама ЗЈН, подзаконским и интерним актима из области јавних набавки као критеријумима који су важили у периоду на који се ревизија односи.

²⁷ Члан 5-10 ЗЈН

²⁸ Члан 49 став 2 и 3 ЗЈН

IV Закључци

На основу анализе података и документације достављених од стране субјеката ревизије, као и обављених интервјуа (представници субјеката ревизије и извора информација) донели смо следеће закључке:

1. Историјски музеј Србије је већину поступака ЈН спровео у складу са прописима, али су утврђени недостаци у планирању и спровођењу појединих поступака ЈН, код праћења извршења уговора о ЈН и извршене су набавке без спроведеног поступка, што је од утицаја на ефикасност поступака набавки

2. Иако је Историјски музеј Србије посебним актом ближе уредио питање набавки на које се ЗЈН не примењује, за поједине спроведене набавке није примењивао начело обезбеђивања конкуренције и забране дискриминације, што је од утицаја на ефикасност и економичност набавки.

У наставку наводимо закључке са одговарајућим налазима, које илуструјемо примерима.

ЗАКЉУЧАК 1: Историјски музеј Србије је већину поступака ЈН спровео у складу са прописима, али су утврђени недостаци у планирању и спровођењу појединих поступака ЈН, код праћења извршења уговора о ЈН и извршене су набавке без спроведеног поступка, што је од утицаја на ефикасност поступака набавки

Циљ је био да утврдимо да ли су предузете активности субјекта ревизије у фази планирања, спровођења и реализације набавки обезбедиле благовремену набавку добара/услуга/радова по најповољнијим условима и у складу са стварно исказаним потребама.

На основу постављеног циља истражили смо:

- да ли су субјекти ревизије посебним актом уредили начин планирања, спровођења и праћења извршења уговора о ЈН,
- да ли субјекти ревизије документују све радње током планирања ЈН, односно да ли су исказане потребе за набавком у складу са стварним потребама и да ли је процењена вредност набавке заснована на спроведеном испитивању и истраживању тржишта,
- да ли субјекти ревизије описују техничке карактеристике предмета набавке на јасан и објективан начин који одговара стварним потребама наручиоца и постављају критеријуме за квалитативни избор привредног субјекта који су неопходни за извршење јавне набавке и који су у логичкој вези са предметом набавки,
- да ли субјекти ревизије прате извршење закљученог уговора о ЈН, односно да ли спроводе набавке у складу са уговореним условима и понудом понуђача (рокови испоруке, квалитет и квантитет испоручених предмета набавке, уговорне казне - пенали) врше измене уговора о ЈН у складу са условима из конкурсне документације и да ли
- да ли је субјекти ревизије извршавају расходе и издатке без спровођења поступка ЈН, за које нису постојали разлози за изузеће.

На основу анализе документације субјекта ревизије, достављених изјашњења, одржаних интервјуа и аналитичких доказа, донели смо закључак који темељимо на следећим налазима.

Први закључак смо донели на основу следећих налаза:

1.1 Наручилац је дужан да, између осталог, посебним актом ближе уреди начин планирања, спровођења поступка јавне набавке и праћења извршења уговора о јавној набавци (начин комуникације, правила, обавезе и одговорност лица и организационих јединица).

Историјски музеј Србије је Правилником о ЈН уредио планирање ЈН и начин спровођења поступака ЈН, и праћење извршења закључених уговора о набавкама, као и одговорност за законито, стручно и благовремено поступање у вези с пословима ЈН. Историјски музеј Србије је Правилник о ЈН објавио на својој интернет страници.

У Правилнику о ЈН није дефинисано ни уређено како се и на који начин утврђује процењена вредност ЈН. Изостало је уређивање начина документовања радњи током истраживања тржишта

Наведено је имало за последицу непотпуно документовање активности код планирања ЈН.

1.2 Наручилац је дужан да у писаној форми евидентира и документује све радње током планирања јавне набавке. ЗЈН је прописано да процењена вредност набавке мора бити објективна, заснована на спроведеном испитивању и истраживању тржишта и да мора бити валидна у време покретања поступка. У циљу објективног одређивања процењене вредности јавне набавке, важно је да наручилац дефинише своје стварне потребе, изврши испитивање тржишта и у складу са тим одреди процењену вредност јавне набавке.

Историјски музеј Србије, приликом исказивања потреба за набавком, сагледава стварне потребе, средства предвиђена финансијским планом и потрошњу у претходном периоду. Потребности се исказују у обрасцу који је дефинисан Правилником о ЈН. Истраживање тржишта

за конкретне предмете набавки, спровођено је путем мејла, телефона, интернета. За поједине набавке сачињаване су белешке о спроведеном истраживању тржишта, а за поједине набавке тржиште није истраживано и није нам достављена документација о спроведеном истраживању тржишта (Опрема за смештај музејске грађе, ЈН осигурања имовине у посматраном периоду, ЈН Услугу одржавања хигијене у пословном простору у 2023. години). Музеј није презентовао начин утврђивања процењене вредности предмета набавки нити да ли је иста била валидна у време покретања поступка набавке.

Међутим, истраживање тржишта предмета ЈН и утврђивање процењене вредности ЈН, Историјски музеј Србије није у потпуности документовао и исто није предвиђено Правилником о ЈН. Све наведено могло је имати утицај на ефикасност поступка ЈН, односно на обезбеђивање конкуренције у поступцима јавних набавки и објективније одређивање процењене вредности набавке.

1.3 Наручилац је дужан да, у складу са начелом економичности и ефикасности јавних набавки, поступак јавне набавке спроводи са што мање трошкова везаних за поступак и извршење јавне набавке. Техничке спецификације предмета набавке, морају омогућити да се радови, добра или услуге који се набављају опишу на начин који је објективан и који одговара потребама наручиоца. Приликом одређивања критеријума за избор, наручилац може да захтева само ниво капацитета који обезбеђује да ће привредни субјект бити способан да изврши уговор о јавној набавци. Критеријуми за избор морају да буду у логичкој вези са предметом набавке и сразмерни предмету набавке.

Приликом сачињавања техничких спецификације јавних набавки које се понављају сваке године (услуге одржавања хигијене, услуга штампе, осигурања), Историјски музеј Србије је исте сачињавао на основу потрошње и искуства из ранијих година, као и на основу средстава предвиђених у плану ЈН. Службеник за ЈН је такође, упутио питање појединим привредним субјектима за давање информативних понуда, у циљу испитивања тржишта. За ЈН Израде полијелеја из манастира Дечани, професор који је једини радио на рестаурацији оригиналног полијелеја у Дечанима, је сачинио техничку спецификацију. У циљу испитивања тржишта је на захтев субјекта ревизије, доставио пројекат за израду са предрачуном свих трошкова, са наводима шта је све урачунато у понуду. Када су у питању ЈН које се први пут или ређе јављају (Опрема за смештај музејске грађе и Израда музеолошког пројекта за ГЖС – додатак) техничке спецификације су сачиниле стручна лица или формиране комисије. Службеник за ЈН је извршио испитивање тржишта тако што је упутио питање на адресе привредних субјеката о давању оквирних вредности опреме која ће бити предмет ЈН. Критеријуми за квалитативни избор привредног субјекта у поступку ЈН сразмерни су обиму, природи и сложености ЈН и у логичкој су вези са предметима набавке.

1.4 Наручилац је обавезан да контролише извршење уговора о јавној набавци у складу са условима који су одређени у документацији о набавци и изабраном понудом.

Историјски музеј Србије је Правилником о ЈН уредио начин праћења и извршења уговора о ЈН. Дефинисано је да директор одређује лице за праћење извршења конкретног уговора о ЈН из реда запослених у зависности од врсте предмета ЈН и стручног образовања из области која је предмет ЈН. Одговорно лице је дужно да прати, контролише, води потребне евиденције и извештава о реализацији, застојима, неправилностима и свим другим информацијама значајним за реализацију уговора за чије је праћење извршења одговоран. У складу са Правилником о ЈН, контрола извршења уговора о ЈН обухвата контролу мера, радњи и аката наручиоца у поступку извршења уговора о ЈН и то: 1) начина и рокова плаћања, авансе, гаранције за дате авансе и извршење уговора, а посебно квалитета испоручених добара и пружених услуга, односно изведених радова.

Историјски музеј Србије није на најефикаснији начин успоставио систем контроле извршења уговора о јавној набавци, није задужио лице/а која би пратила извршење уговора о ЈН количински и вредносно, што је довело и до прекорачења уговорене вредности код ЈН Услуга одржавања која је спроведена у 2022. години за 63.954 динара.

1.5 Наручилац је дужан да примењује одредбе ЗЈН за набавку радова, добара, услуга и спровођење конкурса за дизајн чија је процењена вредност једнака или већа од прагова наведених у члану 27 ЗЈН. Осим тога, наручилац не може да одређује процењену вредност предмета ЈН на начин који има за циљ избегавање примене овог закона, нити у том циљу може да се врши подела предмета јавне набавке на више набавки. Предмет набавке наручилац одређује на начин да представља техничку, технолошку, функционалну и другу објективно одредиву целину.

Историјски музеј Србије је извршио расходе за услуге осигурања изван спроведених поступака ЈН. Осим тога, субјект ревизије није спровео поступке ЈН за услуге електричне енергије, иако је вредност ових услуга већа од прописаних прагова до којих се не примењују одредбе ЗЈН. Историјски музеј Србије је:

- извршио расходе изван спроведених поступака ЈН за услуге осигурања, у износу од најмање 415.345 динара (од чега 128.230 динара у 2022. години и 287.115 динара у 2023. години),
- извршио расходе износу од 3.849.088 динара за услуге електричне енергије (од чега у 2022. години 1.612.018 динара и у 2023. години 2.237.070 динара) без спровођења поступка ЈН, иако нису постојали разлози за изузеће.

Имајући у виду да Музеј није поштовао одредбе ЗЈН код наведених набавки, односно да није применио поступак ЈН, ствара ризик да предметне набавке нису набављене по најповољнијим условима.

Налаз 1.1: Историјски музеј Србије је посебним актом уредио начин планирања, спровођења и праћења извршења уговора о ЈН, али није предвидео документовање радњи током истраживања тржишта и није прецизирао начин утврђивања процењене вредности ЈН

Наручилац је дужан да посебним актом ближе уреди начин планирања, спровођења поступка јавне набавке и праћења извршења уговора о јавној набавци (начин комуникације, правила, обавезе и одговорност лица и организационих јединица), начин планирања и спровођења набавки на које се ЗЈН не примењује, као и набавки друштвених и других посебних услуга.²⁹

Осим тога, наручилац је дужан да акт о ближе уређењу набавки, објави на својој интернет страници.³⁰

Историјски музеј Србије је ближе уредио начин планирања, спровођења и праћења извршења уговора о ЈН Правилником о уређивању поступака набавки број 4/6 д 17. септембра 2020. године.

Правилником о ЈН се ближе дефинише планирање набавки, начин спровођења поступка ЈН, набавки друштвених и других посебних услуга и набавки на које се ЗЈН не примењује и праћење извршења закључених уговора о набавкама, као и одговорност за законито, стручно и благовремено поступање у вези с пословима ЈН.

Међутим Правилником о ЈН није предвиђено документовање радњи током истраживања тржишта и није прецизирано на који начин се утврђује процењена вредност набавке.

Препоручујемо одговорним лицима Историјског музеја Србије да Правилником о ЈН уреде начин документовања радњи током истраживања тржишта и начин утврђивања процењене вредности ЈН.

Правилник о ЈН, објављен је на интернет страници Историјског музеја Србије: <https://imus.org.rs/javne-nabavke/>

²⁹ Члан 49 став 2 ЗЈН

³⁰ Члан 49 став 3 ЗЈН

Налаз 1.2: Историјски музеј Србије је делимично уредио активности код планирања ЈН и није документовао све активности код истраживања тржишта и утврђивања процењене вредности, што је од утицаја на ефикасност поступка ЈН

Испитивање и анализа тржишта је процес прикупљања, систематизације, анализе и интерпретације података с циљем информирања о стању и кретањима на тржишту која могу утицати на поступак набавке. Да би се обезбедиле ефикасност и економичност набавке, битан сегмент у планирању поступка набавке је истраживање тржишта.

У циљу објективног одређивања процењене вредности јавне набавке, проверавају се цена, квалитет, период гаранције, одржавање и слично, уз услов да исти буду валидни у време покретања поступка.³¹

Пре спровођења поступка јавне набавке наручилац може да спроведе истраживање тржишта ради припреме поступка јавне набавке и информисања привредних субјеката о својим плановима и захтевима у вези са набавком. Наручилац може да тражи или да узме у обзир савет независних стручњака, надлежних органа или привредних субјеката у вези са припремом и спровођењем поступка јавне набавке, под условом да се тиме не нарушавају начела обезбеђења конкуренције и забране дискриминације, једнакости привредних субјеката и транспарентности.³²

Наручилац је дужан да у писаној форми евидентира и документује све радње током планирања јавне набавке.³³

Слика број 7: Аспекти које би требало да обухвати истраживање тржишта

Процењена вредност предмета јавне набавке мора да буде објективна, заснована на спроведеном испитивању и истраживању тржишта предмета јавне набавке, које укључује проверу цене, квалитета, периода гаранције, одржавања и сл. и мора да буде валидна у време покретања поступка.³⁴

³¹ Члан 29 ЗЈН

³² Члан 89 ЗЈН

³³ Члан 41 ЗЈН

³⁴ Члан 29 став 1 ЗЈН

Одређивање процењене вредности предмета јавне набавке не може да се врши на начин који има за циљ избегавање примене овог закона, нити у том циљу може да се врши подела предмета јавне набавке на више набавки.³⁵

Наручилац одређује предмет јавне набавке на начин да представља техничку, технолошку, функционалну и другу објективно одредиву целину³⁶

Након спроведених активности планирања набавки, наручила је дужан да донесе План јавних набавки.³⁷

У циљу објективног одређивања процењене вредности јавне набавке, важно је да наручилац дефинише своје стварне потребе, изврши испитивање тржишта и у складу са тим одреди процењену вредност јавне набавке.

Законодавац је прописао да процењена вредност јавне набавке мора бити валидна у време покретања поступка, с тога је наручилац дужан да пре покретања поступка ЈН поновно испита цену предмета набавке. У супротном може доћи до тога да све понуде које добије буду по цени неприхватљиве, односно да прелазе процењену вредност јавне набавке.

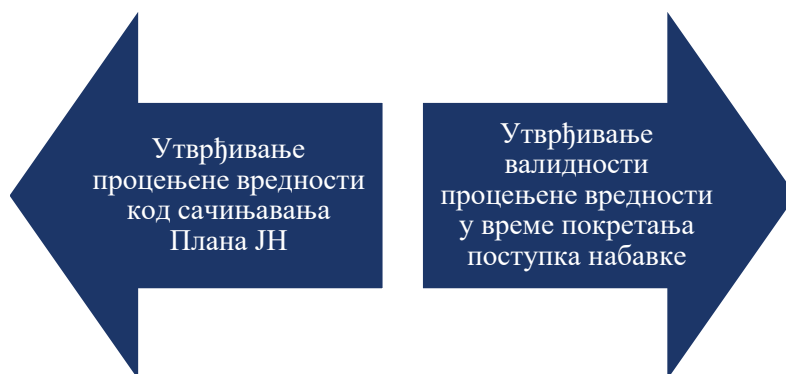
Након утврђених стварних потреба, наручилац истражује тржиште у циљу прикупљања података (као што су кретање цена, количина, квалитет, временски период набавке, број потенцијалних понуђача и друго) потребних за утврђивање процењене вредности набавке.

Подаци се могу прикупљати слањем упита потенцијалним понуђачима, увидом у јавно доступне ценовнике, у интернет странице, статистичке податке, као и коришћењем искуствених информација поткрепљених документима и из што више извора. У супротном потребно је образложити уколико то није изводљиво за поједине предмете набавке.

Вредност укупне набавке се рачуна на основу прибављених цена и количина које се набављају. Уколико се прибављене јединичне цене предмета набавке значајно разликују међусобно, требало би размотрити начин усвајања цене која ће служити као параметар код утврђивања процењене вредности (просечна цена, највиша, најнижа цена или друго). При утврђивању процењене вредности набавке треба узети у обзир очекивану инфлацију (за све набавке), промену курса динара у односу на евро или другу валуту када се набављају добра/услуге/радови из иностранства.

Процењена вредност набавке се према одредбама Закона о јавним набавкама утврђује два пута, како је приказано на следећој слици:

Слика број 8: Утврђивање процењене вредности набавке

Исказивање потреба у Историјском музеју Србије

Правилником о ЈН Историјски музеј Србије је уредио да послове планирања набавки обавља тим за планирање. Тим за планирање, поред директора и лица ангажованог на

³⁵ Члан 29 став 2 ЗЈН

³⁶ Члан 29 став 3 ЗЈН

³⁷ Члан 88 став 1 ЗЈН

пословима ЈН чине и запослени на финансијским и правним пословима, а по потреби и лица из других организационих јединица Музеја³⁸

Музеј је Правилником о ЈН дефинисао да поступак планирања почиње тако што запослени у свим организационим јединицама Музеја, приликом израде плана и програма рада и финансијског плана, достављају у писаном облику на обрасцу планиране потребе за наредну годину³⁹. У образац се уносе одговарајући подаци: кратак и јасан опис предмета набавке, количине, техничке спецификације, процењена вредност, временски период у коме се планира реализација и остале елементе од важности за набавку, са образложењем разлога и сврсисходности набавке. Правилником о ЈН дефинисано да су организационе јединице одговорне за тачност унетих података у обрасцима за планирање и да попуњене обрасце достављају носиоцу планирања у одређеном року.

Историјски музеј Србије се изјаснио да потребе за ЈН углавном исказују у складу са чланом 7 Правилника о ЈН и исте касније усклађују са закљученим годишњим финансијским планом за редовне и програмске активности Музеја. Из разлога динамике пословања Музеја и реаговања запослених на непредвиђене околности у току године, долази до промена у плану у виду нових програма или промена у већ планираним, што доводи и до измена у финансијским средствима и самим набавкама. Сви запослени у Музеју подnose своје планове за редовне и програмске активности. На основу њихових планова тим за планирање у складу са чланом 6 Правилника, процењује и уноси неопходне набавке за буџетску годину у Предлогу програма рада у чијем склопу је и Финансијски план Музеја. Министарство културе опредељује износе финансијских средстава за наредну буџетску годину који најчешће није усклађен са Предлогом од стране Музеја.

ЈН, из редовне делатности, које Музеј спроводи сваке године су: услуге одржавања хигијене, услуге обезбеђења, услуге осигурања, док се из програмске делатности сваке године спроводе: откупи историјских и уметничких предмета и штампа разних музејских публикација.

У посматраном периоду, Музеј је спровео и набавке које се односе на промене у изложбеној поставци, као што је израда копије полијелеја из манастира Дечани.

Историјски музеј Србије је истакао да се сусреће са проблемима јавних набавки које се понављају сваке године, у моменту када годишња процењена вредност прелази износ опредељених средстава од стране Министарства културе.

Критеријуми за планирање ЈН се одређују сходно потребама за несметаним обављањем основне делатности Музеја, где се као основни критеријуми потенцирају функционалност предмета набавке за обављање планираних делатности и одговарајућа процењена вредност, према изјашњењу субјекта ревизије.

Музеј се изјаснио да процес планирања потреба започиње предлозима кустоса и стручних служби Музеја исказаних у обрасцу за исказивање потреба са образложењима, на основу којих се прави Програм рада Музеја и који служи тиму за планирање у припремању плана ЈН. Програм рада обухвата набавке којим се обавља редовна и програмска делатност Музеја.

У изјашњењу Музеј наводи да исказивање потреба за сталним трошковима у делу комуналних услуга и осигурања врши на основу сопствених искустава из претходних година уз евентуалну усмену консултацију са добављачима.

За услуге штампања књига у изјашњењу Музеј наводи да процес исказивања потреба започиње предлозима кустоса и стручних служби Музеја на обрасцу за исказивање потреба, на основу којих се сачињава Програм рада, а ресорно министарство опредељује средства и закључује Уговор о финансирању делатности за текућу годину.

За ЈН 34/3/2022 – Набавка добара – опреме за смештај музејских предмета, Музеј у изјашњењу наводи да за исказивање потреба у делу машине и опрема, опрема за културу – ормани за смештај предмета базира на обрасцу за исказивање потреба лица задуженог за

³⁸ Члан 6

³⁹ Члан 7

одељење – депо, у којем су смештени сви музејски предмети по збиркама. Потреба за овом опремом се јавила, јер је део смештаја музејске грађе био угрожен неадекватним смештајним простором (поплавама које су узроковане старим инсталацијама и елементарним непогодама – јаким кишама).

За ЈН 35/4/2022 – Израда реплике полијелеја из манастира Дечани у оригиналној величини Музеј је Програму рада за 2022. годину попунио образац Министарства културе и информисања Републике Србије – Формулар за предлоге и програма и пројеката установа културе за 2022-2024. годину, у коме је наведен део сталне поставке пројекат Српски владари раног и средњег века – Централна сала. Тако је за потребе реализације сталне поставке музеја предвиђена Израда реплике полијелеја из манастира Дечани у оригиналној величини. У Програму рада Музеја за 2022. годину за Сталну поставку образложено да ће се 2022. години завршити једна целина у новом простору, у згради железничке станице, чиме ће се изложбом у централној сали приказати средњовековни период. У Појашњењу исказивања потреба, за набавку која се први пут уводи - полијелеј наведено је да Музеј има вишегодишњи програм Стална поставка, под називом Српски владари, који је пројектован за нови простор у Главној железничкој станици. Кустоси и бројни спољни сарадници који се научно баве разним историјским периодима су дали предлоге и начине на који треба урадити реконструкцију и реплике одређених предмета.

Потреба за ЈН 34/1/2022 – откуп музејских предмета исказана је на основу Извештаја комисије за откуп и поклоне. Било је укупно два предлога за откуп, оба за Ликовну збирку у износу од 3.673.450 динара и то: понуђача за један предмет (уље на платну, портрет кнеза Михаила Обреновића) у износу од 3.532.500 динара и понуђач за 15 предмета (акварелисани цртежи, Николаја Краснова, који говоре о животу Петра II Петровића Његоша, његовом школовању као младића и боравку у манастиру) у износу од 140.950 динара.

Потреба за ЈН 34/2/2022 – откуп музејских предмета исказана је на основу Извештаја комисије за откуп и поклоне. Музеју је у току године понуђен комплетан мобилијар, уметнине и декоративни предмети породице која је припадала елитнијим слојевима СФРЈ и пореклом дипломатским круговима Краљевине Југославије, у вредности од 1.326.000 динара. Наведено је да је кустос збирке предмета свакодневног живота и популарне културе направио предлог за откуп. Комисија је Записником усвојила предлог за откуп. Комисији за поклон и откуп Музеја достављен Предлог за откуп пуномоћника породице од које се врши откуп. У обрасцу Предлог за откуп садржани су подаци о пуномоћнику/понуђачу, Општи подаци о предметима предложеним за откуп и Образложење о предметима понуђеним за откуп. За откуп је предложено укупно 38 предмета. У Образложењу су наведени подаци о предметима.

Потреба за ЈН 35/3/22 – Израда музеолошког пројекта за Главну железничку станицу се јавила јер је донет Закључак Владе 05 Број: 464-2556/2022 од 24. марта 2022. године. Музеј је одређен за носиоца права трајног коришћења, без накнаде, на објекту Главне железничке станице у Београду, Савски трг бр.2, која је непокретно културно добро од великог значаја, утврђено Одлуком о утврђивању непокретних културних добара од изузетног значаја и културних добара од великог значаја⁴⁰ под називом „Железничка станица“, постојећем на кат. парц. бр. 1532 КО Савски венац, као „зграда железничког саобраћаја Главна железничка станица „Београд“, корисне површине (у основи) 3.320 м², спратности Пр+1“. Одређено је да се у јавне књиге о евиденцији непокретности и правима на њима као носилац права коришћења упише Историјски музеј Србије. Ради реализације Закључак је достављен Министарству културе и Историјском музеју Србије.

У Изјашњењу Музеја наведено је да је у 2021. години, урађен музеолошки пројекат за већи део објекта Главне железничке станице и да су Тим за планирање у консултацији са комисијом која је спровела ЈН 35/6/21 – Израда идејног пројекта и пројекта за извођење адаптације и реконструкције зграде Главне железничке станице, дошли до закључка да је из

⁴⁰ „Службени гласник СРС“ бр. 28/83

дизајнерских разлога, најцелисходније спровести преговарачки поступак без објављивања јавног позива за преостали део објекта.

Након добијања сагласности за преузимање обавеза од стране Министарства финансија музеј је доставио Канцеларији за јавне набавке Образложење о основаности примене преговарачког поступка без објављивања јавног позива.

Програмом рада Музеја за 2022. годину, у делу Програма – Зграде и грађевински објекти конто 5114 – Пројектно планирање, наводи се да је Закључком Владе, добијен читав простор Главне железничке станице и због тога су планирана увећана средства за Пројектно планирање у износу од 29.000.000 динара.

Потреба за ЈН 35/1/2023 – откуп музејских предмета, исказана је на основу Извештаја комисије за откуп и поклоне. Дат је један предлог за откуп: Оловни печат (буле) великог жупана Србије (Рашке) Стефана Немање у вредности од 1.759.173 динара (за збирку печата). У образложењу комисије се наводи да Оловни печат великог жупана Рашке, Стефана Немање, представља изузетно вредно културно – историјско добро од непроцењиве вредности за српску историју и културу. Посебно што је из тог периода сачувано мало предмета, па је тиме значај овог печата већи. Он потврђује и допуњује наша сазнања о најзначајнијој личности и династији српског средњег века.

Потреба за ЈН 35/2/2023 – откуп музејских предмета, исказана је на основу Извештаја комисије за откуп и поклоне. Комисија је дала предлог да се изврши откуп за три збирке и то: Збирку периодике (вредност 23.600 динара), Сакралну збирку (130.000 динара) и Ликовну збирку (45.000 динара). Укупно у износу од 198.600 динара.

У образложењу Комисије се наводи следеће:

- да је за Збирку периодике понуђен „Нишки Гласник“ – појединачни бројеви пет годишта (1924, 1926, 1927, 1928 и 1929). „Нишки Гласник“ чини значајан документарни материјал за реконструкцију историјских, културних и привредних догађаја на територији Ниша, околине и Србије 20-тих година 20 века.

- да је за Сакралну збирку понуђена Икона Крунисање Богородице са Св. Стефаном Дечанским из 19. века, уље на платну. Ова стилски анахрона икона показује дуго трајање познобарокног модела религиозног сликарства у српској средини. Као и друге теме барокне побожности, и ова је имала ангажован, верско – политички карактер, па је тако и овде Богородица као краљица небеса, посредством одабраних националних али и општехришћанских светитеља приказана и као заштитница Срба.

- да је за Ликовну збирку понуђена слика Ведута Дубровника, уље на платну, период између два светска рата, после 1920. године, реализам. На слици су приказане старе зидине Дубровника на самој морској обали. У првом плану слике је цветна тераса, са које се пружа поглед на град у даљини. Всеволд Волчанецки је уметник руског порекла који је у Краљевство Срба, Хрвата и Словенаца дошао као руски емигрант 1920. године. С обзиром да се у Ликовној збирци налазе три његове слике, жене у народним ношњама, било је пожељно откупити и ово дело.

Закључујемо да је Историјски музеј Србије, Правилником о ЈН уредио начин исказивања потреба и да исте исказује на прописаном обрасцу за планирање потреба.

Истраживање тржишта

Историјски музеј Србије је Правилником о ЈН одредио да тим за планирање у сарадњи са предлагачима набавке, испитује и истражује тржиште предмета набавке и прикупља податке потребне за планирање. Такође је уређено да испитивање и истраживање тржишта обухвата прикупљање података и то путем: испитивања сопствених претходних искустава као и других наручилаца; истраживања потенцијалних понуђача на интернету, телефоном, путем публикација, доступних база података и на други погодан начин, имајући у виду сваки појединачни предмет набавке. Тим за планирање набавке може да тражи или да узме у обзир

савет независних стручњака, надлежних органа или привредних субјеката у вези са припремом и спровођењем поступка јавне набавке, под условом да се тиме не нарушавају начела обезбеђивања конкуренције и забране дискриминације, једнакости привредних субјеката и транспарентности.

Према изјашњењу субјекта ревизије, запослени у Музеју контактирају потенцијалне добављаче и стручна лица од којих добијају усмену или писану информацију о процењеним вредностима набавки.

Када је у питању истраживање тржишта предмета ЈН у посматраном периоду у Историјском музеју Србије, утврдили смо следеће:

– За ЈН 35/1/22- Услуга одржавања хигијене у пословном простору, достављен је Упит за информативне цене услуга, којим се спроводи истраживање тржишта цене сата рада једног извршиоца и износ трошка на годишњем нивоу за 8 сати рада, 5 дана у недељи. На основу овако добијених цена утврђује се процењена вредност набавке услуга. У Упиту је назначен датум до када заинтересовани добављачи треба да доставе тражене цене. Пре покретања ЈН добијен је одговор само једне фирме – COOPSERVICE ВМК ДОО Стара Пазова. Достављена је оквирна цена нето сата 203 динара, бруто 329 динара, а годишњи трошак по раднику око 1.000.000 динара без ПДВ-а;

– Музеј је за ЈН 35/4/22 – Израда реплике полијелеја из манастира Дечани у оригиналној величини, у Појашњењу навео да се први пут уводи – полијелеј у План ЈН за 2022. годину, да је дечански полијелеј пре тридесетак година пао са куполе у манастиру, да је професор вајарства узео отисак и урадио је неопходне реконструкције и поново саставио полијелеј у самом манастиру. Наведено је да је професор једини у Републици Србији има отисак дечанског полијелеја и самим тим није било потребе да се ради испитивање тржишта.

– За ЈН 35/5/22 – Услуге штампања музејске публикације Музеј се изјаснио да је Тим за планирање доставио понуђачима Захтев за процену вредности (са спецификацијом), у коме се наводи да је због планирања јавне набавке штампе публикација, а у циљу испитивања тржишта на основу којег ће се утврдити План јавних набавки, потребно да упуте понуде за штампу публикација по припремљеној спецификацији. На Захтев су одговорила два понуђача, са својим ценама услуге штампе по достављеној спецификацији.

– За ЈН 36/3/23 – Услуге штампања музејске публикације Музеј се изјаснио да је на аукцији купљен печат – булу Великог Жупана Стефана Немање. Како је тај предмет од великог националног значаја брошура са том тематиком је ушла у поступак припреме за штампу на српском и енглеском језику. Из пројекта Генеологија старих српских породица, припремљена је за штампу књига „Генерал Жарко Рувидић преци, породица и пријатељи“. Музеј је навео да је службеник за јавне набавке пре покретања јавне набавке, урадио накнадно испитивање тржишта у октобру 2023. године, јер су промењене публикације које ће се штампати.

– ЈН 35/3/22 – Израда музеолошког пројекта за Главну железничку станицу – Програмом рада Историјског музеја Србије за 2022. годину, планирана је капитална инвестиција – адаптација, санација и рестаурација, и пренамена зграде Главне Железничке станице у Београду у Историјски музеј Србије, по усменом испитивању тржишта, везаном за такве радове на Народном музеју који има сличну квадратуру оквирна цена за 10.000 квадрата је око 15.000.000,00 евра. Такође се наводи да би оквирна цена по квадрату износила 1.500 евра по квадрату. У Изјашњењу Музеја наведено је да је урађено испитивање тржишта и да су добијене две понуде: од фирме „Брендоманија“, Нови Сад, која је урадила први пројекат и „Нова дизајн“ из Новог Сада. Фирма „Брендоманија“, Нови Сад доставила је Музеју понуду за Израду додатног и измену постојећег музеолошког пројекта за зграду Главне железничке станице у Београду. Понуда садржи трошкове израде пројектне документације за додате нове просторе и трошкове измене пројектне документације за постојеће просторе за имплементацију Дизајнерског решења музеолошког пројекта Музеја. Укупни трошкови пројектовања за наведене површине износе 2.994.338 динара без ПДВ-а. Пројектантска фирма

„Нова дизајн“ из Новог Сада је у Понуди за допуну и измену пројектне документације за имплементацију дизајнерског решења музеолошког пројекта Музеја, доставила цену у износу од 3.161.000 динара без ПДВ-а.

– За ЈН 34/3/22 – Опрема за смештај музејске грађе, ЈН 36/1/23 Услугу одржавања хигијене у пословном простору, ЈН 35/2/22 - Услуга осигурања имовине и лица и ЈН 36/2/23 – Услуга осигурања имовине и лица Музеј нам није доставио документацију на основу којег је истраживао тржиште.

Када су у питању откупи музејских предмета, током године се врши истраживање о уметничким делима. Истражују се врста и цене уметничких дела на тржишту, преко галерија, аукцијских кућа или приватних власника. Откуп се врши за дела која су предмет збирки Музеја и на основу расположивих средстава. Стручна лица музеја, одржавају састанке и комисијски одлучују који ће предмети бити откупљени, о чему сачињавају извештаје. У тим извештајима се наводе предмети који су предложени за откуп, одлуке комисије о разматраним предметима за откуп и процењене вредности предмета. Извештаје чланови комисије потписују и исти се заводе кроз деловодну књигу Музеја.

Закључујемо да Историјски музеј Србије истраживање тржишта предмета набавке није увек документовао у писаној форми, да исто спроводи без утврђених процедура, да истражује тржиште телефонским путем, упућивањем мејла за достављање понуда од потенцијалних понуђача и претраживањем интернета. Осим тога, Правилником о ЈН није уређен начин документовања истраживања тржишта.

Утврђивање процењене вредности

Историјски музеј Србије је Правилником о ЈН уредио да се процењена вредност ЈН наводи у Плану ЈН и да она треба да буде одговарајућа и реална. Приликом исказивања потреба, организационе јединице у захтеву за набавком наводе и процењену вредност набавке без ПДВ-а. Лице које је надлежно за спровођење поступка ЈН врши проверу оправданости предложених предмета набавки и процењених вредности.

У писаном изјашњењу субјекта ревизије је наведено да тим за планирање усклађује исказане процењене вредности набавки од стране одељења, кустоса или других лица кроз појединачне финансијске планове са препорукама ресорног Министарства и Министарства финансија о изради програма рада за наредну годину по економским класификацијама. Након тога врше се корекције у односу на опредељена средства од стране Министарства културе, у мери у којој је то могуће. У случајевима кад је дужи временски размак између планирања и спровођења ЈН или када дође до значајних промена цена на тржишту, врши се накнадна провера процењене вредности. До промене процењене вредности долази најчешће због ребаланса буџета или измене буџета из других извора финансирања.

Када је у питању утврђивање процењене вредности предмета ЈН у посматраном периоду у Историјском музеју Србије, утврдили смо следеће:

– Музеј се изјаснио да је за услуге одржавања хигијене у пословном простору (ЈН 35/1/22 и ЈН 36/2/2023) и услуге осигурања имовине и лица (ЈН 35/2/22) Тим за планирање утврђивао процењену вредност ових набавки на основу расположивих средстава и анализе трошкова реализованих уговора из претходне године.

– Код услуге осигурања имовине и лица ЈН 36/2/23 Тим за планирање је поред горе наведеног начина утврђивања процењене вредности узео у обзир и већи број откупљених музејских предмета у 2022. години, што је самим тим довело и до повећања процењене вредности услуге осигурања у 2023. години.

– Процењену вредност ЈН 35/4/22 – Израда реплике полијелеја из манастира Дечани у оригиналној величини, Музеј је сачинио на основу понуде професора – пројекта израде копије дечанског полијелеја са предрачуном материјалних трошкова и трошкова израде.

– Код откупа музејских предмета (ЈН 34/1/22, ЈН 34/2/22, ЈН 35/1/23 и ЈН 35/2/23) Комисија за поклон и откуп Музеја преговара са потенцијалним понуђачима и у зависности од врсте добра и дугогодишњег искуства, а првенствено сагледавајући потребе Музеја, формира се процењена вредност добра које се откупљује.

– За услуге штампања музејске публикације ЈН 35/3/22, ЈН 35/5/22 и ЈН 36/3/23 процењена вредност се одређује на основу Захтева за процену вредности услуга, које прикупља Службеник за јавне набавке у којем таксативно наводи шта би услуге штампања обухватале. Захтев обухвата предлоге кустоса које публикације Музеј планира да штампа, и које су део Програма рада Музеја.

–Процењену вредност ЈН 34/3/22 – Опреме за смештај музејске грађе Музеј је утврдио тако што је Службеник за јавне набавке упућивао Захтеве за информативне цене опреме добављачима са комплетним артиклима и техничком спецификацијом. На основу добијених информативних понуда одређивана је процењена вредност.

– ЈН 35/3/22- Израда музеолошког пројекта за Главну железничку станицу - У Изјашњењу Музеја за музеолошки пројекат је наведено да је у 2021. години, урађен музеолошки пројекат за већи део објекта и да су Тим за планирање у консултацији са комисијом која је спровела ЈН 35/6/21 - Израда идејног пројекта и пројекта за извођење адаптације и реконструкције зграде Главне железничке станице, дошли до закључка да је из дизајнерских разлога, најцелисходније спровести преговарачки поступак без објављивања јавног позива. С обзиром да је спроведен преговарачки поступак без објављивања јавног позива процењена вредност јавне набавке, је вредност коју је понудио понуђач Group Brendomania доо Нови Сад , у својој понуди.

Закључујемо да Историјски музеј Србије није документовао начин утврђивања процењене вредности ЈН и да Правилником о ЈН није посебно уређен начин утврђивања процењене вредности ЈН.

Препоручујемо одговорним лицима Историјског музеја Србије уметности да документују све радње у процесу планирања набавки, а које се односе на истраживање тржишта и утврђивање процењене вредности набавке.

Налаз 1.3: Иако техничке спецификације предмета набавке у поступцима ЈН описују предмет набавке на објективан и јасан начин, захтевани критеријуми за избор привредног субјекта у поступцима ЈН нису постављени у складу са резултатима спроведеног истраживања, што је од утицаја на ефикасност поступка набавке

У складу са начелом економичности и ефикасности јавних набавки, наручилац је дужан да поступак јавне набавке спроводи и уговор додели у роковима и на начин прописан ЗЈН, са што мање трошкова везаних за поступак и извршење јавне набавке.⁴¹ Од ефикасности у доброј мери зависи и обављање делатности наручиоца, као и задовољење потреба крајњих корисника.⁴²

Благовременост јавних набавки обезбеђује њихово ефикасно и економично спровођење. Да би се претходно наведено обезбедило, наручилац је дужан да након стручне оцене понуда прихвати ону којом је понуђена најнижа цена, односно ону која је економски најповољнија, у зависности од тога који је критеријум за избор најповољније понуде коришћен.

У делу ЗЈН „Припрема за спровођење поступка јавне набавке“ у оквиру треће тачке, прописан је начин сачињавања техничких спецификација предмета набавке. ЗЈН је у овом делу прописао (1) општа правила о техничким спецификацијама, (2) начин одређивања

⁴¹ Члан 6 ЗЈН

⁴² Коментар ЗЈН

техничких спецификација, (3) коришћење техничких спецификација као и (4) коришћење ознака приликом састављања техничке спецификације.⁴³

Техничке спецификације, у смислу ЗЈН, представљају техничке захтеве који су обавезни саставни део конкурсне документације, а у којима су предвиђене карактеристике радова, добара или услуга. Оне морају омогућити да се радови, добра или услуге који се набављају опишу на начин који је објективан и који одговара потребама наручиоца. Техничка спецификација обавезан је саставни део конкурсне документације сваког појединачног поступка, у којем наручилац дефинише техничке захтеве предмета набавке, односно карактеристике које понуђена добра, услуге и радови морају да испуњавају.

У складу са начелом обезбеђивања конкуренције и забране дискриминације, наручилац не може онемогућавати било којег привредног субјекта да учествује у поступку јавне набавке коришћењем дискриминаторских критеријума за квалитативни избор привредног субјекта, техничких спецификација и критеријума за доделу уговора. Наручилац не може да одређује услове који би директно или индиректно значили националну, територијалну или личну дискриминацију међу привредним субјектима.⁴⁴

Из напред наведеног произилази да техничке спецификације не могу бити усмерене ка избору одређеног понуђача, или одређеног произвођача, већ морају бити описане на објективан начин који одговара потребама наручиоца и који је као такав у складу са понудом на тржишту.

Предлагач набавке би требало да дефинише основне минималне техничке карактеристике – спецификације које предмет јавне набавке мора да задовољи и које га ближе одређују (особине, квалитет, структура и друго). Наведено је значајно, имајући у виду да се процењена вредност набавке утврђује узимајући у обзир цене за тражени квалитет, односно минималне спецификације предмета. Основне техничке карактеристике служе као основ (оквир) за израду детаљнијих техничких спецификација које чине саставни део конкурсне документације за предметну набавку и коју сачињава лице или именована комисија за спровођење ЈН.

Један од критеријума које примењују све организационе јединице за планирање сваке набавке је да предложене техничке спецификације и утврђене количине одређеног предмета набавке одговарају стварним потребама Музеја. У складу са Правилником о ЈН, подносилац захтева за ЈН је дужан да у самом захтеву између осталог дефинише и техничке спецификације, квалитет, количину и опис добара, радова или услуга, начин спровођења контроле и обезбеђивања гаранције квалитета предмета јавне набавке, техничке прописе и стандарде који се примењују, рок извршења, место извршења или испоруке добара, евентуалне додатне услуге и слично, одржавање, гарантни рок и сл., а може одредити и специфичне критеријуме за квалитативни избор, на начин да не користи дискриминаторске критеријуме за квалитативни избор и техничке спецификације. Подносилац захтева се сматра одговорним за израђене техничке спецификације и критеријуме за доделу уговора који су предложени у захтеву за покретање поступка јавне набавке. Музеј може ангажовати физичко или правно лице ради сачињавања техничких спецификација.

Израда техничких спецификација у Историјском музеју Србије

Правилником о ЈН је дефинисано да се потреба за покретањем ЈН исказује подношењем захтева за набавку. Захтев израђује лице ангажовано на пословима јавних набавки у циљу благовременог покретања поступка ЈН. Захтев се подноси уколико је ЈН предвиђена годишњим планом ЈН, осим ако другачије није прописано ЗЈН. Захтев одобрава директор. Подносилац захтева је дужан да у захтеву за покретање поступка ЈН одреди предмет ЈН, опис, количину и процењену вредност предмета ЈН и друго. На основу одобреног захтева, сачињава се предлог одлуке о спровођењу поступка ЈН. Поступак ЈН почиње доношењем одлуке о

⁴³ Члан 98 – 104 ЗЈН

⁴⁴ Члан 7 ЗЈН

спровођењу поступка, а покреће се слањем на објављивање јавног позива и других огласа који се користе као јавни позив, изузев преговарачког поступка без објављивања јавног позив у складу са ЗЈН. Поступак ЈН спроводи комисија за ЈН, односно лице које именује директор. Ако процењена вредност ЈН не прелази износ од 3.000.000 динара, наручилац није дужан да именује комисију за ЈН. За спровођење ЈН чија је процењена вредност већа од 3.000.000 динара именује се комисија за ЈН, која има непаран број чланова, а најмање три члана. Одлуком о спровођењу поступка ЈН именује се лице за спровођење поступка или чланови комисије и њихови заменици. У комисији за ЈН један члан мора бити лице које има стечено високо образовање које је изједначено са академским називом мастер на основним студијама у трајању од најмање четири године или лице које је стекло сертификат за службеника за ЈН. За члана комисије именује се лице које има одговарајућа стручна знања из области која је предмет ЈН, када је то потребно. Комисија за ЈН односно лице које спроводи поступак, припремају конкурсну документацију, на начин утврђен ЗЈН и подзаконским актима који уређују ЈН.

У наставку дајемо кратак опис израђених техничких спецификација у поступцима ЈН спроведених у 2022. и 2023. години.

За набавке одржавања хигијене у посматраном периоду (ЈН 35/1/2022 и ЈН 36/1/2023) у техничким спецификацијама су наведени објекти које је потребно чистити, шта подразумева свакодневно, недељно и периодично одржавање, као и да се могу јавити потребе за услугама периодично по налогу Музеја. Динамика чишћења је дефинисана по објектима који се одржавају и то: објекти на Тргу Николе Пашића 11 у Београду, Конак Кнеза Милоша у Топчидеру, Булевар Патријарха Павла 2 у Београду, објекат у ул. Ђуре Јакшића 9 у Београду. Предвиђен број извршилаца је минимум три са 40 сати недељног ангажовања од понедељка до петка у смени од 06-14 часова и то најмање два распоређена у објекту на Тргу Николе Пашића 11 у Београду и најмање један у објекту Конак Кнеза Милоша у Топчидеру, Булевар Патријарха Павла 2 у Београду. Објекат у ул. Ђуре Јакшића 9 у Београду чистиће извршиоци распоређени на објекту на Тргу Николе Пашића бр. 11 у Београду сходно договору, организацији и потреби Наручиоца. Понуђач је дужан да обезбеди и сву потребну опрему, прибор и средства за рад као и хемијска средства за чишћење и дезинфекцију и да њихову вредност. Те вредности све друге зависне трошкове набавке, зарачунају се у цену услуге и исказују у обрасцу структуре понуђене цене.

Предметне услуге обухватају услуге чишћења канцеларијског простора, изложбених простора-галерија, депоа, свих комуникација, санитарних блокова, кафе кухиња, улаза, и др. Пружање предметне услуга подразумева и потребни потрошни материјал који обезбеђује понуђач осим папирне галантерије и течног сапуна који обезбеђује Музеј.

Према изјашњењу субјекта ревизије, техничке спецификације одржавања хигијене се не мењају, јер је предмет ЈН сваке године исти, а привредни субјект се консултује код одређивања врсте средстава за одржавање.

За ЈН услуга осигурања имовине и лица за потребе Музеја у посматраном периоду (ЈН 35/2/22 и ЈН 36/2/23) у техничким спецификацијама, сачињена је структура предмета осигурања приказана кроз седам табела:

1. Осигурање имовине (основни и допунски ризици) – наведени су објекти за осигурање (Конак кнеза Милоша, око 1.000 м² и Ђуре Јакшића 9, ½ IV и V спрат, око 308 м²) и вредност,

2. Осигурање музејске грађе (основни и допунски ризици) – наведене су локације са музејском грађом, која је предмет осигурања (Локације: Конак кнеза Милоша, Ђуре Јакшића 9, Трг Николе Пашића 11) и културна добра из збирке Народног музеја у Београду и вредност,

3. Осигурање покретне технике (електронска и фото опрема) – по набавној књиговодственој вредности, комбиновано осигурање, од пожара, крађе и лома машина са откупом амортизације и франшизе. Наведена је и вредност,

4. Осигурање рачунара и пратеће опреме – по набавној књиговодственој вредности, комбиновано осигурање, од пожара, крађе и лома машина са откупом амортизације и франшизе (локације: Београд - Ђуре Јакшића 9, Конак кнеза Милоша и Трг Николе Пашића 11). Наведена је и вредност,

5. Осигурање опреме – по набавној књиговодственој вредности, основни и допунски ризици за канцеларијску опрему, опреме за комуникацију, опреме за културу, књиге у библиотеци и опреме за домаћинство и угоститељство (локације у Београду: Конак кнеза Милоша, Ђуре Јакшића 9 и Трг Николе Пашића 11) Наведена је и вредност,

6. Осигурање поставке на изложби „Срби на Крфу 1916-18“ у Српској кући на Крфу, предмет осигурања су музејски експонати, витрине и покретна техника. Исказана је спецификација музејских експоната и покретне технике. Наведена је и вредност,

7. Осигурање запослених, на годину дана са покрићем 24 часа. Приказана је структура запослених по старости и полу. Наведена је и вредност за: Смрт услед незгоде, несрећни случај, смрт услед болести и инвалидност.

У изјашњењу субјекта ревизије је наведено да техничке спецификације за услуге осигурања, тим за планирање набавки допуњава сваке године новим вредностима, али да су техничке спецификације структурално годинама исте. У 2022. години, службеник за ЈН је упутио питање привредним субјектима за давање информативних понуда, у циљу испитивања тржишта и о томе сачинио белешку.

За штампу музејских публикација (ЈН 35/5/22 и ЈН 36/3/23) у техничким спецификацијама су наведене публикације које су предмет штампе, тираж, обим, формат, хартија и посебни захтеви за дораде. Наводи се да је пре саме штампе потребна сагласност Музеја, када сагледа пробни примерак. У техничким спецификацијама се такође наводе рок и место извршења услуге. У техничким спецификацијама се наводи и начин спровођења контроле и обезбеђивање гаранције квалитета (приликом записничке примопредаје, док је у случају трајних оштећења добара приликом извршења услуге, понуђач је дужан да надокнади штету у пуном износу вредности услуге). У 2022. години су биле наведене три публикације у техничкој спецификацији, док је у 2023. години било шест публикација за које је рађена спецификација. Према изјашњењу субјекта ревизије, техничке спецификације за штампу су сачињавала стручна лица – дизајнери из самог Музеја. Службеник за ЈН је упутио питање привредним субјектима за давање информативних понуда, у циљу испитивања тржишта и о томе сачинио белешку.

ЈН 34/3/22 Опрема за смештај музејске грађе - према изјашњењу субјекта ревизије, техничку спецификацију сачинило је лице задужено за депо у сарадњи са кустосима. У техничкој спецификацији наведене су спецификације опреме за адекватан смештај и чување разноврсне музејске папирне грађе (документа, слике, плакати, цртежи, нацрти, планови, карте и друго) и то за ормане - фијокар за смештај и чување разноврсне папирне грађе по димензијама папира А0, А1 и А4. Службеник за ЈН је извршио испитивање тржишта тако што је упутио питање на адресу два привредна субјекта о давању оквирних вредности опреме која ће бити предмет ЈН. Пре самог покретања ЈН је још једном телефоном контактирао исте привредне субјекте, ради потврде да ли је дошло до измена вредности предмета за ЈН. Сачињене су белешке о испитивању тржишта.

ЈН 35/3/22 Израда музеолошког пројекта за ГЖС – додатак

Закључком Владе РС, Историјски музеј Србије је добио на коришћење додатни простор у згради бивше ГЖС. Према наводима из изјашњења субјекта ревизије, извршено је испитивање тржишта и добијене су две информативне понуде. Исте су нам достављене. На основу урађеног музеолошког пројекта за већи део објекта у 2021. години, Тим за планирање

ЈН у консултацији са члановима комисије ЈН из 2021. године је, из пре све дизајнерских разлога, дошао до закључка да је најцелисходније ићи на преговарачки поступак без објављивања јавног позива. Канцеларији за ЈН је послато образложење са свом потребном документацијом, и како у законском року није добијен одговор, наставило се са преговарачким поступком који је окончан закључењем уговора.

Како је циљ ове ЈН, израда музеолошког пројекта за додатни изложбени простор и прекомпозиција постојећег пројекта у згради ГЖС (на основу захтева из допуњеног пројектног задатка), у спецификацији је пројекат дефинисан под називом: „Идејно решење експозиционог дизајна сталне музејске изложбене поставке са неопходним наративом и мобилијаром по музеолошким принципима“.

Локација зграде ГЖС, Београд се налази на Савском тргу, на КП бр. 1532 КО Савски венац. Објекат је оквирне бруто површине око 9.255 квадратних метара. Предвиђена површина галеријско-музејског простора износи око 3.000 квадратних метара, и пројектовање тог простора је завршено 2021. године. Површина галеријско-музејског простора за коју се врши допуна и измена постојећег експозиционог дизајна сталне музејске поставке износи 1.404,39 квадратних метара.

У спецификацији се наводи да:

– ауторски тим на основу израђеног тематско-експозиционог плана, синопсиса, прилагођава спецификацију пројекта, развој концепта и избор најбољег могућег решења од могућих прелиминарних идеја за сваки сегмент и део изложбеног простора. Након утврђивања спецификације пројекта потребно је извршити оптимизовање и комплетирање крајње, исходне форме пројекта, проверити да ли постоје евентуалне грешке и детаљно проценити трошкове. У овој фази излази се на локацију, узимају се мере простора, прикупља фото и видео документација, припремају се листе потребних материјала и потребне документације за реализацију пројекта;

– у фази која подразумева крајњи изглед простора врши се финализовање детаља, комплетирање свих пројектних цртежа, скица и документације, и провера истих. Крајњи изглед идејног решења предаје се у форми елабората који садржи основне 3D приказе предложеног и крајњег решења (изложбени дизајн, детаљи, материјали, боје, мобилијар, дизајн мултимедијалне поставке), и израду извођачког пројекта кроз техничке цртеже са графичким прилозима, технички опис свих радова и материјала (изглед архитектуре простора, изглед плафона, зидова, подова и расвете и нових позиција електрогалантерије, прекидача и утикача, пројекат свих завршних облога у простору, пројектовање посебних комада намештаја за израду);

– интегрални део пројектног задатка јесте дефинисање намене расположивог простора у складу са потребама Музеја,

– циљ реализације пројекта јесте добијање функционалног, оптималног, естетски вредног простора који ће моћи одговорити свим садашњим и будућим потребама ове установе, и омогућити реализацију свих будућих пројеката у истој,

– приликом реализације пројектног задатка дефинисаног од стране Наручиоца неопходно је да буду задовољени сви аспекти који ће довести до потпуног одговора на сам пројектни задатак. То подразумева техничко-функционални квалитет, естетски квалитет и економски квалитет. Техничко-функционалне компоненте обухватају стварање идеје, креирање, конструисање, избор материјала те ове компоненте треба да омогуће функционисање изложбеног простора на основу захтева Наручиоца. Естетски квалитет који се мора остварити зависи од захтева Наручиоца и циљ га је остварити уз минималне трошкове реализације. Економски квалитет омогућиће ефикасну употребу изложбеног простора, оптималну потрошњу енергије и оптимално одржавање самог простора.

Предмет буџетске процене представља израда дизајнерско-архитектонско и техничке имплементација идејног решења, изложбеног и функционалног ентеријера Историјског музеја Србије.

Наводи се да је предмером и предрачуном радова потребно сагледати обим интервенције квалитетно и прецизно, што подразумева да предмер и предрачун радова буде што детаљнији и тачнији, у циљу елиминисања накнадних радова приликом извођења. Описом позиција радова датих предмером и предрачуном потребно је прецизно дефинисати начин, технологију и обим извођења радова, врсту материјала, техничке карактеристике материјала и све остале неопходне податке. Пројектом дефинисати све неопходне припремне радње које су потребне за несметано извођење планираних радова као и све завршне радове који су неопходни за довођење објекта у стање неопходно за његово нормално функционисање.

Осим тога, сви планирани радови дати предмером и предрачуном радова морају бити локацијски дефинисани и повезани са графичком документацијом. Потребно је да легенда са ознакама, описом просторија и површинама садржи опис подова, зидова и плафона, као и планиране радове који се изводе на одређеној позицији. За наведене радове је потребно остварити везу графичке, текстуалне и нумеричке документације. Пројектна документација треба да садржи цртеже основа, пресека и изгледа објеката, са свим карактеристичним детаљима који су неопходни за извођење планираних радова. Графичком документацијом приказати постојеће стање објекта, интервенције и новопланирано стање објекта.

Што се тиче архитектуре, наводи се да се пројектом обухватају просторије у приземљу и спрату простора за излагање око 3.000 квадратних метара. Детаљно се наводи шта се приказује по синопису у приземљу, а шта на првом спрату.

У спецификацији се у делу: „Материјализација објекта“, наводи да сви предвиђени материјали треба да су природни и хумани, примерени савременој архитектури, а највише намени самог објекта. Материјали би требало да су квалитетни, да одговарају стандардима, да су лаки за одржавање, нарочито по питању хабања и одржавања хигијене, нетоксични, безбедни и предвиђени за културно - образовне установе.

У спецификацији се наводи да је предмет и циљ пројекта, обезбеђење адекватних услова за обављање културно - образовних делатности у објекту, у складу са технолошким захтевима будуће организационе структуре простора потребно је извршити реконструкцију, адаптацију, санацију и пренамену постојећег објекта. У те сврхе потребно је користити и ускладити идејно решење са свим постојећим пројектима постојећег стање објекта, припремити усаглашене подлоге постојећег стања и израдити комплетну пројектну документацију неопходну за остале пројекте како би све било у складу са важећом законском регулативом, техничким и технолошким захтевима, мерама заштите од пожара, стандардима приступачности и свим осталим стандардима и прописима за ову врсту објекта.

Посебно се напомиње у спецификацији, да је потребно да објекат Музеја сачува препознатљив изглед, потребно је пројектовати коришћење нових технологија и примењивати нове и модерне материјале како би се остварили сви захтеви Наручиоца. Пројектант је обавезан да изради све дизајнерске, архитектонске и техничке детаље неопходне за специфичне делове сталне изложбене поставке.

ЈН 35/4/22 Израда реплике полијелеја из манастира Дечани

Према изјашњењу субјекта ревизије, техничку спецификацију је сачинио професор који је једини радио на рестаурацији оригиналног полијелеја у Дечанима. У техничкој спецификацији је описана израда реплике полијелеја из манастира Дечани: Узимање отиска-калупа са оригинала у специјалној вајарској силиконској гуми са кошуљицом од тврђег материјала (гипс или полиестер); Израда модела полијелеја у армираном гипсу у оригиналној величини; Израда - ливење свих делова полијелеја у месингу; Обрада израђених делова браварским алатом, пасовање делова, брушење и полирање по узору на оригинал; Спајање свих делова нитнама по узору на оригинал; Патинирање (хемијским средствима) полијелеја по узору на оригинал; Уградња расвете на полијелеј и Монтажа реплике полијелеја у изложбеном простору музеја (кад простор буде приведен намени а на основу писменог захтева Наручиоца). Професор је за потребе Историјског музеја Србије, доставио пројекат за израду

копије дечанског полијелеја са предрачуном свих трошкова, са наводима шта је све урачунато у понуду, коју је дао информативно, у циљу истраживања тржишта.

Откупи музејских предмета у 2022. години (ЈН 34/1/22 и ЈН 34/2/22)

ЈН 34/1/22 – ЈН је обликована у две партије. Партија 1 се односи на Портрет кнеза Михаила Обреновића од аутора Д. А. Партија 2 се односи на слике Николаја Краснова (14+1 у питању је 15 слика, а за једну је аутор непознат). Добра су откупљена за попуну музејске збирке Историјског музеја Србије. За партију 1 и 2 у техничким спецификацијама дати су описи предмета, услови испоруке и извршења и то: предмет откупа, аутор, време и место настанка, стил, материјал, димензије и стање предмета. Рок за испоруку је дан потписивања уговора, место испоруке је Историјски музеј Србије и плаћање за предмете откупа се врши у року од 15 дана од дана преузимања предмета и потписивања уговора.

ЈН 34/2/22 – предмет ЈН је откуп добара за збирку примењене уметности: дамски козметички сет, трпезарија, миљеи и грамофонске сингл и ЛП плоче (укупно 38 предмета). У техничкој спецификацији дати су описи предмета, услови испоруке и извршења и то: предмет откупа, аутор, време и место настанка, стил, материјал, димензије и стање предмета. Рок за испоруку је дан потписивања уговора, место испоруке је Историјски музеј Србије и плаћање за предмете откупа се врши у року од 45 дана од дана преузимања предмета и потписивања уговора.

Откупи музејских предмета у 2023. години (ЈН 35/1/23 и ЈН 35/2/23)

ЈН 35/1/23 - предмет ЈН је откуп предмета: Оловни печат (була) великог жупана Србије (Рашке) Стефана Немање. У техничкој спецификацији се наводе аутор (непознат), време и место настанка (непознато), стил, школа, радионица (непознато), материјал, техника: олово, печаторезачко гравирање, димензије: 3,4 x 3,5 cm пречника и стање предмета: солидно очуван, са мањим оштећењима. Рок за испоруку је дан потписивања уговора, место испоруке је Историјски музеј Србије и плаћање за предмете откупа се врши у року од 45 дана од дана преузимања предмета и потписивања уговора.

ЈН 35/2/23 – ЈН је обликована у три партије. Свака партија се односи на музејски предмет, који се откупљују: партија 1: Нишки гласник, партија 2: Икона крунисања Богородице са Светим Стефаном Дечанским и партија 3: Ведута Дубровника (слика уље на платну). У техничким спецификацијама се наводе аутори, време и место настанка, стил, материјал и слично. Рок за испоруку, место испоруке рок за плаћање.

Када су у питању откупи, кустоси у својим предлозима за откуп дају детаљне описе предмета за откуп.

Закључујемо да су предмети ЈН описивани у складу са стварним потребама наручиоца. Лица која су сачињавала техничке спецификације, поседовала су одговарајућа знања.

Постављање критеријума за избор привредног субјекта

Критеријуми за избор привредног субјекта у поступку јавне набавке могу да се односе на:

- 1) испуњеност услова за обављање професионалне делатности;
- 2) финансијски и економски капацитет;
- 3) технички и стручни капацитет.

Наручилац одређује критеријуме за избор привредног субјекта увек када је то потребно имајући у виду предмет јавне набавке. Приликом одређивања критеријума за избор, наручилац може да захтева само ниво капацитета који обезбеђује да ће привредни субјект бити способан да изврши уговор о јавној набавци. Критеријуми за избор морају да буду у логичкој вези са предметом набавке и сразмерни предмету набавке. Ако наручилац одреди критеријуме

за избор из става 1 овог члана, дужан је да у јавном позиву одреди потребни ниво капацитета и одговарајуће начине њиховог доказивања.⁴⁵

Критеријуме за избор привредних субјеката, наручилац не мора да тражи и они првенствено зависе од предмета јавне набавке. Уколико се наручилац определи да их ипак тражи (све или неке од њих) те критеријуме мора јасно да дефинише и одреди у конкурсној документацији. Њих ће наручилац захтевати увек када је то потребно имајући у виду предмет јавне набавке. Смисао одређивања критеријума за избор привредног субјекта јесте да наручилац буде сигуран да ће уговор закључити са понуђачем који има капацитете да успешно реализује предметни уговор, односно да одбије све понуде понуђача који тражене капацитете немају. Приликом одређивања минималних капацитета понуђача као критеријума за избор привредног субјекта, наручилац је дужан да води рачуна да тако одређени критеријуми буду у логичкој вези са предметом јавне набавке и сразмерни предмету набавке. Такође, дужан је да води рачуна да захтева само ниво капацитета који обезбеђује да ће понуђач бити способан да изврши уговор о јавној набавци, али не више од тога.⁴⁶

Такође, наручилац је дужан да у поступку јавне набавке омогући што је могуће већу конкуренцију, као и да не може да ограничи конкуренцију са намером да одређене привредне субјекте неоправдано доведе у повољнији или неповољнији положај.

Наручилац је дужан да јавну набавку спроведе на начин који је сразмеран предмету јавне набавке и циљевима које треба да постигне. Критеријуми за квалитативни избор привредног субјекта у поступку јавне набавке, техничке спецификације, критеријуми за доделу уговора и рокови, као и докази морају да буду сразмерни обиму, природи и сложености јавне набавке и уговора који произлази из те набавке.⁴⁷ То значи да захтеви не могу да превазилазе оно што је неопходно за постизање постављеног циља (по правилу се не може тражити већи број кадрова уколико се уговор може извршити и са мањим бројем).

Стога, наручилац не може онемогућавати било којег привредног субјекта да учествује у поступку јавне набавке коришћењем дискриминаторских услова и критеријума за квалитативни избор привредног субјекта, техничких спецификација и критеријума за доделу уговора.

Правилником о ЈН је дефинисано да је подносилац захтева дужан да у захтеву за покретање ЈН одреди, између осталог, предмет ЈН, опис, количину и процењену вредност добара, радова или услуга као и све остале релевантне чињенице за набавку.

У наставку дајемо приказ захтеваних критеријума за квалитативни избор привредног субјекта у спроведеним поступцима ЈН у 2022. и 2023. години.

⁴⁵ Члан 114 ЗЈН

⁴⁶ Коментар ЗЈН стране 331-332

⁴⁷ Члан 10 ЗЈН

Табела број 2: Критеријуми за квалитативни избор привредног субјекта

Број и предмет ЈН	Основи за искључење	Критеријуми за избор привредног субјекта			
		Обављање професионалне делатности	Финансијски и економски капацитет	Технички и стручни капацитет	Друго
ОП 35/1/22 - Одржавање хигијене пословног простора	Да	Не	Привредни субјект мора да докаже да има захтеван финансијски и економски капацитет, и то да је понуђач осигуран од опште и професионалне одговорности за штету из делатности која је причињена трећим лицима са минималним покрићем од 10.000.000 динара; * Да је Понуђач био ликвидан (није био у блокади) у последњих 12 месеци, рачунајући од дана истека рока за подношење понуда.	* Да је понуђач у претходне три године (2019-2021), извршио услуге свакодневног и периодичног одржавања хигијене на површини од најмање 4000 м ² у континуитету од минимум годину дана на једном објекту са статусом споменика културе (услуга пружана без прекида, квалитетно и без примедби наручилаца). * Да понуђач у тренутку подношења понуде има најмање 10 запослених односно радно ангажованих лица на пословима одржавања хигијене. * Да понуђач располаже следећом опремом: Хидроусисивач-мин.1 ком, Ротациона машина-мин 1.ком, Комбимат-мин.1 ком, Машина за гланцање-мин.1 ком.	Не
ПП 34/1/22 - Откуп музејских предмета: Партија 1 (портрет Михаила Обреновића) и Партија 2 (15 предмета)	Да	Не	Не	Не	Не
ОП 35/2/22 - Осигурање имовине и лица	Да	1. Упис у регистар 2. Овлашћење, дозвола, чланство: Решење Народне банке Србије за обављање делатности осигурања.	Да понуђач није био велики ликвидан, да није био у блокади, Ажурност у решавању штета, Адекватност капитала у 2021 години	* Да је понуђач имао најмање 1 полису у 2021. години за осигурање музејске и архивске грађе од ризика пожара и других опасности са укљученим ризиком лома изложених предмета (према посебним условима за осигурање музеја и изложби) са сумом осигурања од најмање 60.000.000,00 динара и да је трајање полисе годину дана. * Квалификације пружаоца услуга / извођача: 2 дипломирани правник, 2 дипломирани економиста, 1 дипломирани инжењера електротехнике или информатике, 1 дипломирани инжењера машинства, 1 дипломирани инжењера грађевине и 1 доктор медицине – лекар цензор.	Стандарди осигурања квалитета: Да понуђач има усаглашен систем пословања са захтевом стандарда ИСО 9001 Да понуђач има усаглашен систем пословања са захтевима стандарда ИСО 10002 чиме доказује да је његово за управљање процесима поступања по приговорима корисника.
ПП 35/3/22 - Израда музеолошког пројекта за ГЖС- додаток	Да	Не	1. Неопходно је да је привредни субјект у претходне 3 финансијске године остварио позитиван биланс; 2. Неопходно је да је привредни субјект у последњих 12 месеци, пре	* Неопходно је да је привредни субјект током периода од највише три последње године пре истека рока за подношење понуда реализовао: 1. минимум 3 пројекта креирања идејног решења изложбених поставки за установе културе (музеје, галерије, архиви, библиотеке, позоришта); 2. минимум 1 пројекат идејног	Не

Број и предмет ЈН	Основи за искључење	Критеријуми за избор привредног субјекта			
		Обављање професионалне делатности	Финансијски и економски капацитет	Технички и стручни капацитет	Друго
			истека рока за подношење понуда, све време био ликвидан	<p>решења изложбене поставке за установу културе минималне површине од 2.000 м²; 3. минимум 3 пројекта идејног решења система централизованог управљања дигиталним садржајима за изложбене поставке у установама културе;</p> <p>* Неопходно је да привредни субјект у складу са Законом о раду радно ангажује:</p> <p>1. минимум једно стручно лице у звању кустоса са завршеним седмим степеном високог образовања из области уметности или дизајна, са најмање 5 година радног искуства у установама културе, са реализацијом минимум 3 сталне изложбене поставке у установама културе у претходне 3 године; 2. минимум једно стручно лице које је обучено за рад на системима централизованог управљања дигиталним садржајима, са реализацијом минимум 3 система у установама културе у претходне 3 године.</p>	
ОП 35/4/22 - Израда реплике полијелеја из манастира Дечани	Да	Не	Не	<p>* Да је привредни субјект, у периоду од 3 године пре истека рока за подношење понуда израдио минимум две реплике неког манастирског полијелеја, од тога један у оригиналној величини.</p> <p>* Да привредни субјект у складу са Законом о раду има радно ангажовано: минимум 1 стручно лице са завршеним VII степеном високог образовања Факултет ликовне уметности (одсек вајарства) или Факултет примењене уметности (одсек вајарство или одсек рестаурација и конзервација), са положеним стручним испитом из области конзервације и рестаурације и најмање 10 година радног искуства у струци у установама културе</p>	Не
ПП 34/2/22 - Откуп музејских предмета	Да	Не	Не	Не	Не
ОП 35/5/22 - Штампа музејских публикација	Да	Не	<p>Да је понуђач у претходне три године (2019, 2020. и 2021) остварио позитиван биланс минимално од 3.000.000 динара.</p> <p>Да је понуђач за последњих 12 месеци пре објављивања позива на Порталу јавних набавки, све време био ликвидан (не рачунајући месец у ком је позив објављен).</p>	<p>Да је понуђач у периоду од 3 (три) последње године, успешно извршио минимум 1 (једну) услугу штампе стручних публикација као што су каталози, монографије или сличне специфичне публикације за потребе институција културе.</p>	Техничко лице: 2 (два) лица са дипломом офсет машинисте, 1 (једно) лице са дипломом књиговесца
ОП 34/3/22 - Опрема за смештај музејске грађе	Да	Не	<p>* Да понуђач није био у блокади у периоду од годину дана од дана објављивања јавног позива</p> <p>* Да је понуђач за последњих 12 месеци пре објављивања позива на Порталу јавних набавки, све време</p>	<p>* Да је понуђач у претходне три године (2019-2021) године испоручио опрему за смештај папирне грађе за потребе најмање 3 различита наручиоца или привредна субјекта у вредности од кумулативно 3.000.000 динара</p>	Не

Број и предмет ЈН	Основи за искључење	Критеријуми за избор привредног субјекта			
		Обављање професионалне делатности	Финансијски и економски капацитет	Технички и стручни капацитет	Друго
			био ликвидан (не рачунајући месец у ком је позив објављен).		
ОП 36/1/23 - Одржавање хигијене у пословном простору	Да	Не	<p>* Да је понуђач у претходне три обрачунске године (2019-2021) остварио пословни приход од минимално 3.000.000 динара</p> <p>* Привредни субјект мора да докаже да је осигуран од професионалне одговорности или од одговорности из делатности за штету која је причињена трећим лицима и стварима трећих лица, на осигурану суму од минимум 10.000.000 динара</p> <p>* Да је понуђач у последњих 12 месеци (рачунајући од дана објављивања позива за предметну јавну набавку) није имао евидентирани дане неликвидности</p>	<p>* Да је понуђач у претходне три (3) године, пре истека рока за подношење понуда, извршио услуге свакодневног и периодичног одржавања хигијене на површини од најмање 4000 м² код једног наручиоца са најмање три објекта од којих је један са минималним статусом "непокретног културног добра од великог значаја", у укупном периоду пружања услуга од најмање једне (1) године у континуитету (без прекида, квалитетно и без примедби) по уговору.</p> <p>* Да понуђач у тренутку подношења понуде има најмање 10 запослених односно радно ангажованих лица на пословима одржавања хигијене.</p> <p>* Да понуђач располаже, односно да у власништву или у поседу по другом основу (лизинг или закуп) располаже следећом опремом: Хидроусисивач-мин.1 ком, Ротациона машина-мин.1 ком, Комбимат-мин.1 ком, Машина за гланцање-мин.1 ком.</p>	<p>Стандарди осигурања квалитета</p> <p>Да у моменту подношења понуде понуђач поседује важеће сертификате за следеће стандарде из области пружања услуга одржавања хигијене, и то: • ИСО 9001:2015 (или СРПС ИСО 9001:2015) - Систем менаџмента квалитетом, • ИСО 45001 (или СРПС ИСО 45001) - Систем менаџмента безбедношћу и здрављем на раду</p> <p>Стандарди управљања животном средином: Да у моменту подношења понуде понуђач поседује важећи сертификат за следећи стандард: • сертификат ИСО 14001 - Систем менаџмента заштите животне средине.</p>
ОП 36/2/23 - Осигурање имовине и лица	Да	Упис у регистар Овлашћење, дозвола или чланство: Решење Народне банке Србије за обављање делатности осигурања.	<p>* Да понуђач није био неликвидан, да није био у блокади последњих 12 месеци пре објављивања јавног позива.</p> <p>* Да понуђач има ажурност у решавању штета (за неживотно осигурање) у 2022. години преко 90%.</p> <p>* Да је понуђач на дан 31.12.2022. године имао апсолутну разлику расположиве и захтеване маргине солвентности за неживотна осигурања / реосигурање у висини од најмање 1.000.000.000 динара</p>	<p>Да је понуђач имао најмање 1 полису у 2022. години за осигурање музејске и архивске грађе од ризика пожара и других опасности са укљученим ризиком лома изложених предмета (према посебним условима за осигурање музеја и изложби) са сумом осигурања од најмање 60.000.000 динара и да је трајање полисе годину дана. Доказ: Копија полисе и Изјава понуђача (у слободној форми) са подацима о броју полисе, називу осигураника и суми осигурања</p> <p>* Квалификације пружаоца услуга / извођача: 2 дипломирани правник, 2 дипломирани економиста</p> <p>1 дипломирани инжењера електротехнике или информатике, 1 дипломирани инжењера машинства, 1 дипломирани инжењера грађевине и 1 доктор медицине – лекар цензор.</p>	<p>Стандарди осигурања квалитета:</p> <p>1. Да понуђач има услашен систем пословања са захтевима стандарда ИСО 9001</p> <p>2. Да понуђач има услашен систем пословања са захтевима стандарда ИСО 10002 чиме доказује да је његово за управљање процесима поступања по приговорима корисника</p>
ПП 35/1/23 - Откуп музејских предмета	Да	Не	Не	Не	Не
ПП 35/2/23 - Откуп музејских предмета: Партија 1 - Нишки гласник,	Да	Не	Не	Не	Не

Број и предмет ЈН	Основи за искључење	Критеријуми за избор привредног субјекта			
		Обављање професионалне делатности	Финансијски и економски капацитет	Технички и стручни капацитет	Друго
Партија 2 - Икона Крунисање Богородице са Светим Стефаном Дечанским и Партија 3 - Ведута Дубровника					
ОП 36/3/23 - Штампa музејских публикација	Да	Не	<p>Да је понуђач у претходне три године (2020, 2021. и 2022) остварио позитиван биланс у минималном износу од 3.500.000,00 динара</p> <p>Да је понуђач за последњих 12 месеци пре објављивања позива на Порталу јавних набавки, све време био ликвидан (не рачунајући месец у ком је позив објављен)</p>	<p>* Да је понуђач у периоду од 3 (три) последње године, успешно извршио минимум 1 (једну) услугу штампе стручних публикација као што су каталози, монографије или сличне специфичне публикације за потребе институција културе.</p> <p>* Техничко лице: два лица са дипломом офсет машинисте, једно лице са дипломом књиговесца, једног инжењера технологије за графички дизајн, два дипломирана инжењера графичке технологије</p> <p>* 1. Минимум 1 (једна) машина четворобојна Б1 или Б2 са аутоматским линијским електронским уређајем за читавање и корекцију наноса боје (спектрофотометром) и верком за вододисперзивни лак</p> <p>2. Минимум 1 (једна) машина за савијање табака Б1 или Б2 формата на излазу са пресом за савијање табака</p> <p>3. Минимум 1 (једна) аутоматска машина за шивење табака</p> <p>4. Минимум 1 (једна) аутоматска машина за израду корица за тврди повез</p> <p>5. Минимум 1 (једна) аутоматска машина за убацивање књига у тврде корице</p> <p>6. Минимум 1 (једна) машина за парцијално УВ лакирање</p> <p>7. Минимум 1 (једна) машина за израду принт проофа по Фогра 39 стандарду</p> <p>8. Лиценце за коришћење оперативног софтвера и графичких програма (адобе илустратор, индизајн, пхотосхоп, цорел)</p>	<p>Стандарди осигурања квалитета:</p> <p>Да понуђач поседује следеће сертификате:</p> <ul style="list-style-type: none"> • СРПС ЕХ ИСО 50001:2012 Систем управљања енергијом • СРПС ИСО 22301:2020 Систем менаџмента управљања континуитетом пословања • ИСО 12647- Процес Стандард Оффсет којим се потврђује висок ниво квалитета у графичкој производњи укључујући стандардизацију - комплетног процеса производње штампаног производа

Закључујемо да су критеријуми за квалитативни избор привредног субјекта у поступку ЈН сразмерни обиму, природи и сложености ЈН. Осим тога, у логичкој су вези са предметима набавке.

Код већине поступака ЈН у делу финансијског капацитета захтевано је: „да је понуђач за последњих 12 месеци пре објављивања позива на Порталу јавних набавки, све време био ликвидан“. Наведени услови могу бити необјективни показатељи неликвидности понуђача, из разлога што се може десити ситуација да понуђач доспе у блокаду због на пример „пуштања на наплату менице без правног основа“. Зато је потребно одредити разуман број дана који се може толерисати код постављања наведеног услова, како се не би повредила начела јавне набавке, која се нарочито односе на обезбеђивање конкуренције и забрану дискриминације у поступку ЈН и начело једнакости привредних субјеката.

Музеј није документовано да су постављени квалитативни критеријуми за избор привредног субјекта у поступцима набавке засновани на истраживању тржишта, као и да исти нису могли ограничити конкуренцију. У већини спроведених поступака ЈН у посматраном периоду, прибављена је по једна понуда. Постављање критеријума за избор привредног субјекта, без извршених анализа и истраживања тржишта, може довести до тога да у поступку ЈН не буде обезбеђена задовољавајућа конкуренција, што је од утицаја на ефикасност и економичност поступка набавке.

Препоручујемо одговорним лицима Историјског музеја Србије да одређују критеријуме за квалитативни избор привредног субјекта у складу са резултатима истраживања и анализе тржишта и сагледавају њихову оправданост у конкретним поступцима ЈН.

Налаз 1.4: Историјски музеј Србије није на довољно ефикасан начин успоставио систем праћења извршења уговора о ЈН, што је довело до прекорачења уговора ЈН Услуга одржавања хигијене у 2022. години за 63.954 динара

Уговор о јавној набавци би требало да се извршава у складу са условима који су одређени у документацији о набавци и изабраном понудом, док је наручилац обавезан да контролише извршење уговора о јавној набавци у складу са условима који су одређени у документацији о набавци и изабраном понудом.⁴⁸ Наручилац је дужан да примењује начело економичности и ефикасности у поступцима јавних набавки.⁴⁹

Ефикасност је потребна и у фази извршења уговора о јавној набавци, што подразумева обавезу наручиоца да прати реализацију уговора и предузима одговарајуће мере како би се уговор реализовао на начин и под условима из конкурсне документације. Остварењу начела економичности и ефикасности може да допринесе и интерна организација наручиоца у вези са обављањем послова јавних набавки, односно наручилац може ефикасније и неефикасније да користи своје ресурсе (нпр. кадровске). С тим у вези је и обавеза из члана 49 став 2 ЗЈН да наручилац посебним актом ближе уреди начин планирања, спровођење поступка јавне набавке и праћење извршења уговора о јавној набавци (начин комуникације, правила, обавезе и одговорност лица и организационих јединица), начин планирања и спровођења набавки на које се ЗЈН не примењује, као и набавки друштвених и других посебних услуга.

Наручилац може током трајања уговора о јавној набавци, да у складу са одредбама чл. 156-161 ЗЈН да измени уговор без спровођења поступка јавне набавке.⁵⁰ Наведеним члановима прописани су начини измене уговора о јавној набавци и то: измене по основу уговорних одредаба, измене у погледу додатних добара, услуга и радова, измене услед непредвиђених околности; промена уговорне стране; повећање обима набавке и замена подизвођача. У случају измене уговора из чл. 157 и 158 овог закона, наручилац је дужан да обавештење о

⁴⁸ члан 154 ЗЈН

⁴⁹ члан 6 ЗЈН

⁵⁰ Члан 155 став 1 ЗЈН

измени уговора пошаље на објављивање на Порталу јавних набавки у року од десет дана од дана измене уговора.⁵¹ Наведени чланови прописују: Измене уговора о јавној набавци у погледу додатних добара, услуга или радова (члан 157) и Измене уговора у јавној набавци услед непредвиђених околности (члан 158).

Правилником о ЈН је дефинисано да директор одређује лице за праћење извршења конкретног уговора о ЈН из реда запослених у зависности од врсте предмета ЈН и стручног образовања из области која је предмет ЈН, а у складу са актом о систематизацији послова. Директор може за праћење извршења уговора одредити и лице које није запослено у Музеју. Одговорно лице је дужно да прати, контролише, води потребне евиденције и извештава о реализацији, застојима, неправилностима и свим другим информацијама значајним за реализацију уговора за чије је праћење извршења одговоран. Комуникација с другом уговорном страном у вези са извршењем уговора одвија се искључиво писаним путем, односно поштом, мејлом или факсом, осим када је усмена комуникација у вези са текућим стварима једина могућа. Уколико се одржава састанак с другом страном, о томе се сачињава белешка. Лице задужено за праћење извршења одговорно је за извршење тог уговора и дужно је да о евентуалним проблемима у реализацији писменим путем обавести директора. Правилником о ЈН је прописано да контролу извршења уговора о ЈН врши лице које за то именује директор. У складу са Правилником о ЈН, контрола извршења уговора о ЈН обухвата контролу мера, радњи и аката наручиоца у поступку извршења уговора о ЈН и то: начина и рокова плаћања, авансе, гаранције за дате авансе и извршење уговора, а посебно квалитета испоручених добара и пружених услуга, односно изведених радова.

У посматраном периоду, Историјски музеј Србије, вршио је измене уговора за ЈН Одржавања хигијене. У 2022. години, измењен је члан 3 став 1 Уговора, тако да је уговорена цена услуге на месечном нивоу без ПДВ-а увећана на 183.572 динара и са ПДВ-ом на 220.286 динара (у Уговору је цена била 160.605 без ПДВ-а, односно 192.726 динара са ПДВ-ом). Основним уговором је предвиђено да ће се уговорена цена услуге увећати, уколико се промени вредност минималне зараде, што је и био случај. У 2023. години, измењен је члан 3 став 2 Уговора, тако да је уговорена укупна цена услуге без ПДВ-а увећана на 2.090.000 динара и са ПДВ-ом на 2.508.000 динара (у Уговору је цена услуге била 1.520.000 без ПДВ-а, односно 1.824.000 динара са ПДВ-ом). Основним уговором је предвиђено да ће се уговорена цена услуге увећати, односно да је цена променљива уколико се промени вредност минималне зараде, што је и био случај.

Када је у питању праћење извршења уговора о ЈН, субјект ревизије се изјаснио да је:

– за ЈН Одржавања хигијене и ЈН услуга осигурања у посматраном периоду, лице које је пратило извршење уговора службеник за ЈН и да када су у питању евиденције праћења уговора о ЈН, записнички се констатују само неправилности ако постоје у току реализације уговора,

– за ЈН услуга штампе музејских публикација у посматраном периоду, лица које су пратила извршење уговора су стручна лица из Музеја која прате процес штампе, док је финансијски део реализације пратио службеник за јавне набавке. Када су у питању евиденције праћења уговора о ЈН, записнички се констатују само неправилности ако постоје у току реализације уговора,

– за ЈН Опрема за смештај музејске грађе која је спроведена у 2022. години, лице које је пратило извршење уговора је стручно лице задужено за депое, док је финансијски део реализације пратио службеник за ЈН. Када су у питању евиденције праћења уговора о ЈН, записнички се констатују само неправилности ако постоје у току реализације уговора,

⁵¹ Члан 155 став 2 ЗЈН

– за ЈН Израда реплике полијелеја из манастира Дечани је именована комисија од стручних лица из музеја (конзерватор и дизајнер). Записником је констатовано извршење техничког дела уговора,

– када су у питању откупи музејских експоната, кустоси дају предлоге за откуп и прате реализацију уговора. Кустос који прати откуп документује испуњење уговора Записником о предузимању предмета.

Када је у питању ЈН 35/1/22 – Одржавање хигијене пословног простора, вредност уговора након измене износила је 2.367.832 динара, а укупно је плаћено 2.431.786 динара. Разлика од 63.954 динара је више плаћена у односу на уговорено. У писаном изјашњењу субјекта ревизије се наводи да је у питању грешка добављача, који је обрачунао период за пружање услуге, који није обухваћен уговор по овој спроведеној ЈН.

Закључујемо да:

– Историјски музеј Србије није на најефикаснији начин успоставио систем контроле извршења уговора о јавној набавци, није задужио лице/а која би пратила извршење уговора о ЈН количински и вредносно, што је довело и до прекорачења уговорене вредности код ЈН Услуга одржавања која је спроведена у 2022. години за 63.954 динара;

– У поступку ревизије нису нам достављене евиденције о праћењу извршења закљученог уговора о ЈН које садрже податке о уговореним количинама, набављеним количинама, утврђеним јединичним ценама и укупној реализованој вредности уговора.

Препоручујемо одговорним лицима Историјског музеја Србије да успоставе систем праћења уговора о набавкама (количински и вредносно), утврде контролне активности и одговорности запослених код праћења извршења уговора о набавкама и документују их.

Налаз 1.5: Историјски музеј Србије је у посматраном периоду извршио расходе у износу од најмање 4.264.433 динара (у 2022. години 1.740.248 динара и у 2023. години 2.524.185 динара) без спроведених поступака ЈН, иако нису постојали разлози за изузеће

Одређивање процењене вредности предмета јавне набавке не може да се врши на начин који има за циљ избегавање примене овог закона, нити у том циљу може да се врши подела предмета јавне набавке на више набавки. Наручилац одређује предмет јавне набавке на начин да представља техничку, технолошку, функционалну и другу објективно одредиву целину.⁵²

Наручилац може да одлучи да предмет јавне набавке обликује у више партија на основу објективних критеријума (према врсти, количини, својствима, намени, месту или времену извршења и сл.), при чему одређује предмет и обим поједине партије, узимајући у обзир могућност учешћа малих и средњих предузећа у поступку јавне набавке када је то оправдано. Уколико је процењена вредност јавне набавке једнака или већа од износа европских прагова, приликом одређивања предмета набавке наручилац мора да размотри прикладност обликовања предмета јавне набавке у више партија. Уколико наручилац констатује да није прикладно обликовати предмет јавне набавке у више партија, у извештају о поступку јавне набавке наводи разлоге из којих предмет јавне набавке није обликован у више партија.⁵³

Прагови до којих се не примењују одредбе ЗЈН су за: 1) набавку добара, услуга и спровођење конкурса за дизајн, чија је процењена вредност мања од 1.000.000 динара и набавку радова чија је процењена вредност мања од 3.000.000 динара; 2) набавку добара, услуга и спровођење конкурса за дизајн, чија је процењена вредност мања од 15.000.000 динара, за потребе дипломатских мисија, дипломатско-конзуларних представништава и обављање других активности Републике Србије у иностранству, као и на набавку радова за те потребе чија је процењена вредност мања од 650.000.000 динара; 3) набавку друштвених и

⁵² Члан 29 став 2 и 3 ЗЈН

⁵³ члан 36 ЗЈН

других посебних услуга из члана 75 овог закона чија је процењена вредност мања од 15.000.000 динара када набавку спроводи јавни наручилац, односно мања од 20.000.000 динара када набавку спроводи секторски наручилац.⁵⁴ У наведеном случају примењују се начела овог закона на начин који је примерен околностима конкретне набавке.⁵⁵

Извршене расходе без спроведених поступака ЈН у посматраном периоду, описујемо у наставку:

(1) Историјски музеј Србије је у посматраном периоду, на основу испостављаних рачуна јавног предузећа „Електропривреда Србије“, Београд (Стари Град), за услуге електричне енергије извршио расходе у укупном износу од 3.849.088 динара, од чега у 2022. години 1.612.018 динара и у 2023. години 2.237.070 динара. У писаном изјашњењу субјекта ревизије је наведено да је Музеј истраживањем тржишта и анализом набавки на Порталу ЈН, констатовао проблем недостатка конкуренције, односно да је „Електропривреда Србије“ једини понуђач електричне енергије и да су из тог разлога наставили са постојећом процедуром набавке од јавног предузећа „Електропривреда Србије“. За услуге електричне енергије, Историјски музеј Србије није спроводио поступак ЈН, иако нису постојали разлози за изузеће;

(2) У посматраном периоду, Историјски музеј је спроводио отворене поступке ЈН Осигурање имовине и лица. Међутим, извршавао је расходе за осигурање имовине (осигурање музејских експоната, аутокаска осигурање, осигурање од аутоодговорности и друго) и изван спроведених поступака. Плаћања су вршена на основу полиса за осигурање имовине и испостављених рачуна Акционарског друштва за осигурање „ДДОР Нови Сад“, Нови Сад. У износу најмање од 415.345 динара за услуге осигурања имовине, извршени су расходи без спровођења поступка ЈН. У наставку, дајемо преглед расходе извршених изван поступка ЈН за осигурање имовине:

Табела број 3: Извршени расходи за осигурање имовине без спроведеног поступка

у динарима			
Редни број	Опис	Број и датум рачуна / полисе	Износ
1	Осигурање од аутоодговорности	Полиса број 8030696416 од 3.6.2022.	15.335
2	Осигурање од аутоодговорности	Полиса број 8032240551 од 21.11.2022.	24.041
3	Аутокаска осигурање за период 18.6.2022-18.6.2023. године	Полиса број 676168578 од 9.6.2022.	57.164
4	Аутокаска осигурање за период 18.11.2022-18.11.2023. године	Полиса број 677933103 од 14.11.2022.	31.690
Укупно			128.230
5	Полиса осигурања имовине - осигурање експоната у депоу и галеријском простору Музеја	Полиса број 678286709 од 28.12.2022.	12.148
6	Полиса за осигурање имовине приликом транспорта	Рачун број 798546578 од 5.4.2023.	2.100
7	Полиса осигурања имовине - осигурање експоната у просторијама Музеја	Полиса број 679251702 од 12.4.2023.	7.649
8	Полиса осигурања имовине - осигурање експоната у просторијама Музеја 12.4.2023-12.4.2024.	Полиса број 679251900 од 12.4.2023.	76.494
9	Аутокаска осигурање за период 18.6.2023-18.6.2024. године	Рачун број 798663985 од 21.6.2023.	56.779
10	Полиса осигурања имовине - осигурање експоната приликом транспорта	Полиса број 681531182 од 5.10.2023.	13.440
11	Осигурање од аутоодговорности	Рачун број 8033734438 од 30.5.2023.	23.563
12	Полиса осигурања имовине - осигурање експоната за изложбу у Кини	Полиса број: 681538518 од 12.10.2023.	38.872
13	Осигурање живота - смрт услед болести за период од 15.6.2023-15.6.2024.	Рачун број 680030640 од 23.6.2023.	44.520
14	Осигурање од незгоде за период од 15.6.2023-15.6.2024.	Рачун број 798667655 од 23.6.2023.	11.550
Укупно			287.115
Укупно за посматрани период			415.345

Препоручујемо одговорним лицима Историјског музеја Србије да за набавку предмета набавки чија је укупна вредност на годишњем нивоу већа од прописаних прагова до којих се не примењују одредбе ЗЈН, спроводе одговарајуће поступке ЈН.

⁵⁴ Члан 27 став 1 ЗЈН

⁵⁵ Члан 27 став 2 ЗЈН

ЗАКЉУЧАК 2: Иако је Историјски музеј Србије посебним актом ближе уредио питање набавки на које се ЗЈН не примењује, за поједине спроведене набавке није примењивао начело обезбеђивања конкуренције и забране дискриминације, што је од утицаја на ефикасност и економичност набавки

Циљ је био да утврдимо да ли су предузете активности субјекта ревизије у делу спровођења набавки на које се не примењују одредбе ЗЈН, односно да ли су исте спроведене применом начела ЗЈН и у складу са интерним актом субјекта ревизије.

На основу постављеног циља истражили смо:

- да ли су субјекти ревизије посебним актом уредили начин планирања и спровођења набавки на које се ЗЈН не примењује,
- да ли субјекти ревизије примењивали начела ЗЈН на набавке на које се не примењују одредбе ЗЈН, на начин примерен околностима конкретних набавки,
- да ли субјекти ревизије евидентирају податке о набавкама на које се не примењују одредбе ЗЈН и исте збирно објављују на Порталу ЈН.

На основу анализе документације субјекта ревизије, достављених изјашњења, одржаних интервјуа и аналитичких доказа, донели смо закључак који темељимо на следећим налазима.

Други закључак смо донели на основу следећих налаза:

2.1 Наручилац је дужан да, између осталог, посебним актом ближе уреди начин планирања и спровођења набавки на које се закон не примењује.

Историјски музеј Србије је Правилником о ЈН, ближе уредио Набавке на које се Закон не примењује: које су набавке изузете од примене ЗЈН, планирање набавки, истраживање тржишта, спровођење набавки и начин спровођења набавки чија је процењена вредност мања од 100.000 динара, који је објавио на својој интернет страници.

На наведени начин, Историјски музеј Србије је поступио у складу са одредбом ЗЈН.

2.2 У случају набавки чија је процењена вредност до прагова до којих се не примењују одредбе ЗЈН, примењују се начела овог закона на начин који је примерен околностима конкретне набавке.

Историјски музеј Србије за набавке у износу од најмање 1.279.391 динара није примењивао начело обезбеђивања конкуренције и забране дискриминације, односно није обезбедио што је могуће већу конкуренцију. Појединим понуђачима није омогућено да учествују у поступку набавке, јер су набавке вршене код унапред одређених привредних субјеката, односно одређене услуге су пружала лица на основу одлуке одговорног лица Музеја.

Напред наведено може имати за последицу да се средства троше у већем износу од потребног.

2.3 Наручилац је дужан да евидентира податке о вредности и врсти ЈН из чл. 11-21 ЗЈН, и то по сваком основу за изузеће посебно, као и ЈН из члана 27 став 1 ЗЈН. Ове податке наручиоци збирно објављују на Порталу ЈН најкасније до 31. јануара текуће године за претходну годину, према упутству које Канцеларија за јавне набавке објављује на својој интернет страници.

Историјски музеј Србије је на основу посебних евиденција о реализацији набавки на које се одредбе ЗЈН не примењују сачинио Извештаје о набавци за 2022. и 2023. годину у којем је приказао податке о извршеним набавкама добара, услуга и радова код којих је применио поступке набавке без примене ЗЈН и извештаје објавио на Порталу ЈН у прописаном року.

Историјски музеј Србије је поступио у складу са одредбом ЗЈН.

Налаз 2.1: Историјски музеј Србије је посебним актом ближе уредио начин планирања и спровођења набавки на које се ЗЈН не примењује

Наручилац је дужан да посебним актом ближе уреди начин планирања, спровођења поступка јавне набавке и праћења извршења уговора о јавној набавци (начин комуникације, правила, обавезе и одговорност лица и организационих јединица), начин планирања и спровођења набавки на које се закон не примењује, као и набавки друштвених и других посебних услуга.⁵⁶

Осим тога, наручилац је дужан да акт о ближе уређењу набавки, објави на својој интернет страници.⁵⁷

Историјски музеј Србије је Правилником о ЈН уредио спровођење поступака набавки на које се не примењују одредбе ЗЈН. Правилником је дефинисано да се набавке на које се ЗЈН не примењује, спроводе у складу са ЗЈН, тако да се обезбеди економично и ефикасно набављање добара, услуга и радова уз најниже трошкове и у складу са објективним потребама наручиоца, да се обезбеди једнакост, конкуренција и заштита привредних субјеката од било ког вида дискриминације.

Историјски музеј Србије је Правилником о ЈН уредио набавке на које се ЗЈН не примењује на следећи начин:

– **Планирање набавки на које се ЗЈН не примењује** - спроводи тим за планирање набавки истовремено са планирањем ЈН, на начин на који је то прописано за планирање ЈН у складу са одредбама Правилника о ЈН. План набавки садржи: предмет набавки, процењену вредност набавке, оквирно време покретања поступка. План набавки на које се ЗЈН не примењује доноси директор, као и све касније измене и допуне плана;

– **Истраживање тржишта на које се ЗЈН не примењује** – планирању и спровођењу набавки, претходи истраживање тржишта које се спроводи у складу са одредбама Закона и Правилника о ЈН. У зависности од поступка, истраживање тржишта спроводи предлагач набавке, тим за планирање или лице које спроводи поступак набавке;

– **Спровођење поступка на које се ЗЈН не примењује** – набавка се покреће подношењем захтева за покретање набавке, у складу са Планом набавки. Када се одобри захтев, одлуку о спровођењу поступка набавке доноси директор. Лице задужено за спровођење поступка набавке, односно комисија за набавку: припрема позив за подношење понуда и друга акта у поступку набавке, отвара и прегледа понуде, врши стручну оцену понуда и предлаже понуду за избор (најповољнију понуду) и предузима све друге потребне радње. Позиви за подношење понуда се упућују непосредно, поштом или електронским путем, најмање на адресе три привредна субјекта/лица, која су према сазнањима субјекта способна да изврше набавку. Начин подношења понуда одређује се у позиву за подношење понуда: непосредно, путем поште или електронским путем. Све понуде евидентира лице задужено за спровођење поступка набавке. Лице које спроводи набавку, односно комисија, након отварања понуда потписује изјаву о постојању или непостојању сукоба интереса. Потом се приступа стручној оцени понуда о испуњености постављених критеријума и услова за доделу уговора и сачињавају записник о спроведеном поступку, који садржи све елементе неопходне за доношење оцене. Директор потом доноси одлуку о доделу уговора или наруџбенице. Уговор или наруџбеницу потписује директор. Истовремено са потписивањем уговора, директор по потреби именује лице задужено за праћење реализације уговора;

– **Набавке чија је вредност испод износа од 100.000 динара без ПДВ-а** – не примењују се одредбе Правилника о ЈН, већ се набавке реализују на основу једног предрачуна, који се прибавља електронским путем и након парафирања директора, доставља финансијској служби на реализацију. Предрачун се сматра уговором, уколико садржи све битне елементе, као што су количина, цена, рок извршења, начин плаћања и слично и

⁵⁶ Члан 49 став 2 ЗЈН

⁵⁷ Члан 49 став 3 ЗЈН

– **лице ангажовано на пословима ЈН евидентира податке о вредности и врсти набавки** које су изузете од примене ЗЈН и то по сваком основу изузећа посебно, као и набавке из члана 27 ЗЈН. Наведене податке збирно објављују на Порталу ЈН најкасније до 31. јануара текуће године за претходну годину.

Правилник о ЈН, објављен је на интернет страници Историјског музеја Србије: <https://imus.org.rs/javne-nabavke/>

Налаз 2.2: Историјски музеј Србије је без обезбеђивања конкуренције спроводио набавке на које се не примењују одредбе ЗЈН и по том основу извршио расходе у износу од најмање 1.279.391 динара, што је од утицаја на економичност набавки

Законом о јавним набавкама прописано је да је наручилац дужан да набавке на које се не примењују одредбе ЗЈН сходно члану 27 ЗЈН, спроводи уз примену начела ЗЈН и на начин који је примерен околностима конкретне набавке.

Слика број 9: Начела јавне набавке⁵⁸

Члан 6 ЗЈН	Начело економичности, ефикасности и заштите животне средине Наручилац је дужан да набавља добра, услуге или радове одговарајућег квалитета имајући у виду сврху, намену и вредност јавне набавке, односно економично трошење јавних средстава и која минимално утичу на животну средину. Наручилац је дужан да обезбеди да се поступак јавне набавке спроводи и уговор додели у роковима и на начин прописан овим законом, са што мање трошкова везаних за поступак и извршење јавне набавке.
Члан 7 ЗЈН	Начело обезбеђивања конкуренције и забране дискриминације Наручилац је дужан да у поступку јавне набавке омогући што је могуће већу конкуренцију. Наручилац не може да ограничи конкуренцију са намером да одређене привредне субјекте неоправдано доведе у повољнији или неповољнији положај, а нарочито не може онемогућавати било којег привредног субјекта да учествује у поступку јавне набавке коришћењем дискриминаторских критеријума за квалитативни избор привредног субјекта, техничких спецификација и критеријума за доделу уговора. Наручилац не може да одређује услове који би директно или индиректно значили националну, територијалну или личну дискриминацију међу привредним субјектима.
Члан 8 ЗЈН	Начело транспарентности поступка јавне набавке Наручилац је дужан да обезбеди транспарентност поступка јавне набавке поштујући обавезе из овог закона.
Члан 9 ЗЈН	Начело једнакости привредних субјеката Наручилац је дужан да у свим фазама поступка јавне набавке обезбеди једнак положај свим привредним субјектима.
Члан 10 ЗЈН	Начело пропорционалности Наручилац је дужан да јавну набавку спроведе на начин који је сразмеран предмету јавне набавке и циљевима које треба да постигне. Критеријуми за квалитативни избор привредног субјекта у поступку јавне набавке, техничке спецификације, критеријуми за доделу уговора и рокови, као и докази морају да буду сразмерни обиму, природи и сложености јавне набавке и уговора који произлази из те набавке.

Наручилац је дужан да посебним актом ближе уреди начин планирања, спровођења поступка јавне набавке и праћења извршења уговора о јавној набавци (начин комуникације, правила, обавезе и одговорност лица и организационих јединица), начин планирања и спровођења набавки на које се закон не примењује, као и набавки друштвених и других посебних услуга. Наручилац је дужан да предметни акт објави на својој интернет страници.⁵⁹

Одређивање процењене вредности предмета јавне набавке не може да се врши на начин који има за циљ избегавање примене овог закона, нити у том циљу може да се врши подела предмета јавне набавке на више набавки. Наручилац одређује предмет јавне набавке на начин да представља техничку, технолошку, функционалну и другу објективно одредиву целину.⁶⁰

Израчунавање процењене вредности јавне набавке радова заснива се на укупној вредности радова као и добара и услуга неопходних за извођење радова, укључујући и укупну процењену вредност добара и услуга које евентуално наручилац ставља на располагање извођачу под условом да су неопходни за извођење радова.⁶¹

⁵⁸ Члан 5-10 ЗЈН

⁵⁹ Члан 49 став 2 и 3 ЗЈН

⁶⁰ Члан 29. став 2. и 3. ЗЈН

⁶¹ Члан 34. став 2. ЗЈН

Спроведене набавке у посматраном периоду на које се не примењују одредбе ЗЈН

У Историјском музеју Србије набавке на које се не примењују одредбе ЗЈН, спроводе се на основу Плана набавки, који се доноси за сваку годину. Директорка Музеја доноси одлуке о спровођењу поступка набавки, у којој се прецизирају подаци о предмету набавке, процењеној вредности набавке, критеријуми за доделу уговора, рокови за извршење, привредни субјекти којима ће се упутити позиви за подношење понуда, лице задужено за спровођење набавке (или комисија за набавку). Када директорка потпише одлуку, један примерак се доставља лицу или комисији која спроводи набавку. Потом лице/комисија за набавку припрема позиве за подношење понуда, отвара и прегледа пристигле понуде, даје стручну оцену за избор понуде. Позиви за подношење понуда садрже податке о набавци: техничку спецификацију, количину, процењену вредност, критеријуме за квалитативни избор привредног субјекта као и критеријуме за доделу уговора, начин место и рок подношења понуда и друго. Након отварања понуда, лице/комисија које спроводи набавку, потписују изјаву постојању/непостојању сукоба интереса. Потом се врши стручна оцена понуда и сачињава записник о спроведеном поступку. Директорка на основу записника о спроведеном поступку, доноси одлуку о додели уговора или наруџбенице или одлуку о обустави поступка набавке. Лице/комисија за набавку, сачињава предлог уговора или наруџбенице према моделу из позива за подношење понуда. Директор потписује уговор односно наруџбеницу.

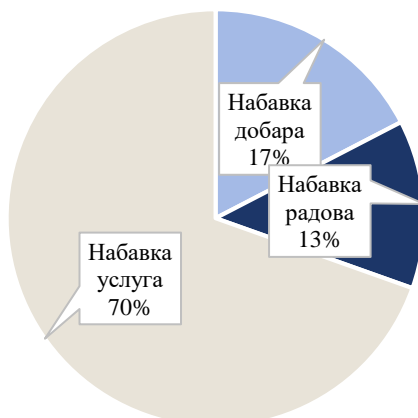
Када су у питању набавке чија је вредност мања од 100.000 динара без ПДВ-а, Историјски музеј Србије није спроводио поступак набавке на које се ЗЈН, већ је у складу са одредбама Правилника о ЈН, већ је спроводио директне набавке од привредног субјекта и основ за плаћање и евидентирање је био испостављен рачун.

Историјски музеј Србије није документовао исказивање потреба, као ни истраживање тржишта. Процењена вредност набавки одређује се на основу искуства и спроведених набавки у претходним годинама, одобрених буџетских средстава и расположивих средстава из других извора финансирања.

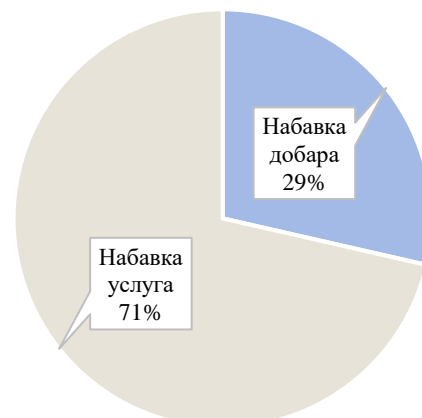
Историјски музеј Србије је у 2022. и 2023. години спроводио набавке добара, услуга и радова. У 2022. години је планирао и спровео 23 набавке на које се ЗЈН не примењује (четири набавке добара, три набавке радова и 16 набавки услуга). У 2024. години је планирао и спровео 21 набавку на коју се ЗЈН не примењује (шест набавки добара и 15 набавки услуга). Процентуални однос спроведених набавки према предмету, приказујемо на графикону у наставку:

Графикон број 2: Преглед набавки на које се не примењују одредбе ЗЈН

Набавке спроведене у 2022. години

Набавке спроведене у 2023. години

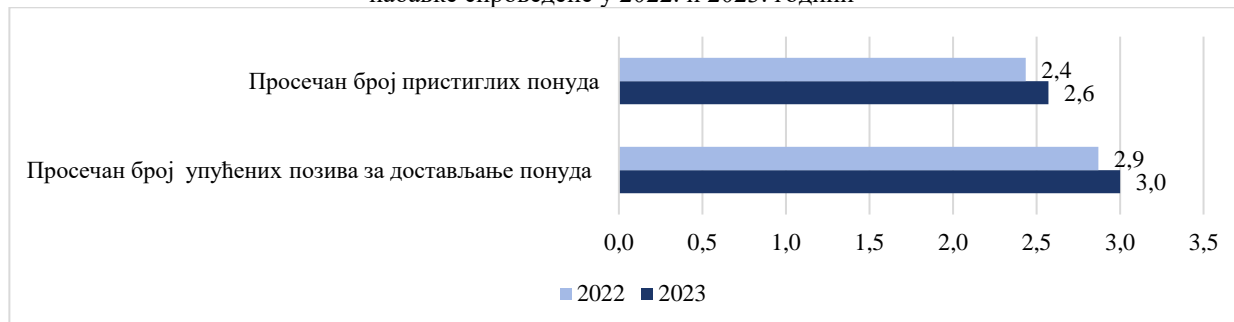

Просечан број упућених позива за достављање понуда и пристиглих понуда, за спроведене набавке у посматраном периоду, приказујемо у наставку:

Графикон број 3: Просечан број упућених позива за достављање понуда и пристиглих понуда за набавке спроведене у 2022. и 2023. години

Ревидиране набавке

Ревидирали смо 22 набавке на које се одредбе ЗЈН не примењују, чија је укупна уговорена вредност 80% свих спроведених поступака у посматраном периоду (11 набавки је спроведено у 2022. години и исто толико у 2023. години). Историјски музеј Србије је у 2022. и 2023. години, спровео укупно 44 набавке на које се одредбе ЗЈН не примењују.

Осим набавки, које су биле предвиђене Планом набавки за 2022. и 2023. годину, извршили смо анализе финансијских података о обављеним трансакцијама у посматраном периоду. На основу добијених анализа, додатно смо ревидирали расходе и издатке настале за набавку добара и услуга, које нису биле предвиђене планом набавки.

Утврдили смо да је поједине набавке на које се одредбе ЗЈН не примењују, Историјски музеј Србије спровео без примене начела обезбеђивања конкурентности и спровођења поступка набавке у складу са одредбама Правилника о ЈН. Ревидиране набавке за посматрани период, за које Историјски музеј Србије није обезбедио конкуренцију приказујемо у наставку:

Табела број 4: Набавке спроведене без обезбеђене конкурентности

Редни број	Предмет набавке	Изабрани понуђач	Документ	у динарима
				Укупно плаћање
1	Набавке од привредног субјекта „Ебарт“ д.о.о, Београд	„Ебарт“ д.о.о, Београд	Испостављени рачуни добављача	341.891
2	Набавка услуга надзора за израду пројекта адаптације Главне железничке станице	Физичко лице 1 Физичко лице 2 Физичко лице 3	Одлука директора о именовану комисије и појединачни уговори о делу закључени са члановима комисије	937.500
Укупно плаћено за ревидиране набавке у 2023. години, без обезбеђивања конкурентности				1.279.391

(1) Набавке од привредног субјекта „Ебарт“ д.о.о, Београд

Према привредном субјекту „Ебарт“ д.о.о, Београд, Историјски музеј Србије извршио је расходе у износу од 157.322 динара у 2022. години и 184.569 динара у 2023. години, без примене начела обезбеђивања конкурентности и спровођења поступка набавке. Историјски музеј Србије је на основу испостављаних фактура привредног субјекта „Ебарт“ д.о.о, Београд, извршавао расходе за месечне претплате за онлајн архиву штампаних медија као и за услуге прес и видео клипинга.

(2) Набавка услуга надзора – Комисија за надзор израде пројекта адаптације Главне железничке станице

У 2022. години, Историјски музеј Србије је извршио набавку услуга за надзор израде пројекта адаптације Главне железничке станице.

На основу Одлуке о спровођењу поступка набавке услуга на који се ЗЈН не примењује⁶² и Сагласности Управног одбора Музеја⁶³ Директорка Музеја је донела Одлуку о именованој Комисије за спровођење надзора над изработом пројеката и техничке документације за адаптацију и реконструкцију објекта Главне железничке станице за потребе Историјског музеја Србије. Одлуком су одређена три члана комисије (дипломирани инжењер грађевине, дипломирани инжењер архитектуре – овлашћени пројектант и дипломирани машински инжењер – овлашћени пројектант). Одлуком су такође дефинисани: задатак комисије, да ће рад чланова Комисије и накнада бити регулисана посебним уговорима. Историјски музеј Србије је са члановима комисије потом закључио појединачне уговоре о делу. Уговорена је накнада за рад чланова 200.000 динара нето, период укупног трајања надзора над изработом пројекта (за сваког члана појединачно). Историјски музеј Србије није обезбедио конкуренцију у овој набавци, већ је комисија именована на основу одлуке директора и сагласности управног одбора Музеја. Члановима Комисије је у 2022. години укупно исплаћено 937.500 динара.

Закључујемо да Историјски музеј Србије уметности:

- ✘ није документовао активности код исказивања потреба за набавком и истраживања тржишта,
- ✘ да је извршио расходе за набавке у укупном износу од 1.279.391 динара, а да није обезбедио потребну конкурентност и да је
- ✘ износ за набавке за које није обезбеђена конкурентност могао је бити мањи, односно могло се утицати на смањење утрошка јавних средстава.

Препоручујемо одговорним лицима Историјског музеја Србије да набавке на које се не примењују одредбе ЗЈН спроводе обезбеђивањем што је могуће веће конкурентности, да исказују потребе за набавкама на годишњем нивоу и врше истраживање тржишта и тиме омогуће да што више понуђача учествује у поступку набавке.

Налаз 2.3: Историјски музеј Србије је евидентирао податке о набавкама на које се не примењују одредбе ЗЈН и збирно их објавио на Порталу ЈН

Наручилац је дужан да евидентира податке о вредности и врсти јавних набавки из чл. 11-21 ЗЈН, и то по сваком основу за изузеће посебно, као и јавне набавке из члана 27 став 1 овог закона.⁶⁴ Ове податке наручиоци збирно објављују на Порталу јавних набавки најкасније до 31. јануара текуће године за претходну годину, према упутству које Канцеларија за јавне набавке објављује на својој интернет страници.⁶⁵

Упутством за објављивање података о ЈН које су изузете од примене ЗЈН, Канцеларија за ЈН је уредила начин збирног објављивања података о вредности и врсти ЈН из чл. 11-21 ЗЈН које су изузете од примене ЗЈН, као и ЈН из члана 27 ЗЈН, а које су наручиоци дужни да евидентирају и објављују у складу са чланом 181 ст. 3 и 4 ЗЈН. За сваки основ за изузеће, збирно се објављују следећи подаци: основ за изузеће од примене ЗЈН, врста предмета јавних набавки (добра, услуге, радови), укупна уговорена вредност без ПДВ-а и укупна уговорена вредност са ПДВ-ом.

Историјски музеј Србије је сачинио Извештаје о набавци за 2022. и 2023. годину у којем је приказао податке о извршеним набавкама добара, услуга и радова код којих је применио поступке набавке без примене ЗЈН и извештаје објавио на Порталу ЈН у прописаном року. Извештаје о набавкама за посматрани период, Историјски музеј Србије сачињава на основу посебних евиденција о реализацији набавки на које се одредбе ЗЈН не примењују. У питању

⁶² Број 37/6-2/2022 од 21.1.2022. године

⁶³ Број 1/6 од 23.2.2022. године

⁶⁴ Члан 181 став 3 ЗЈН

⁶⁵ Члан 181 став 4 ЗЈН

су табеларни прегледи, где се приказани следећи подаци: број набавке, врста, предмет и основ набавке, процењена вредност са и без ПДВ-а, уговорена вредност са и без ПДВ-а, број уговора и рачуна и друго.

Изнаменама и допунама ЗЈН⁶⁶ из 2023. године, додат је нов члан 152а, којим је прописано да је наручилац у обавези да на Порталу ЈН објављује податке о закљученим уговорима о поступцима набавке. Наручилац је у обавези да на Порталу ЈН објављује податке о свим уговорима закљученим након спроведеног поступка ЈН, о свим изменама уговора по основу чл. 156-161 овог закона, као и податке о уговорима/наруџбеницама закљученим односно издатим у складу са чланом 27 овог закона и њиховим изменама.

У складу са одредбама члана 152а ЗЈН, Историјски музеј Србије од 1. јануара 2024. године евидентира и уговоре и наруџбенице из поступака набавки које су изузете од примене ЗЈН у Регистар уговора.

---

⁶⁶ Службени гласник број 92/2023

V Прилози

1. Прилог 1 – Методологија у поступку рада

Да бисмо одговорили на ревизијска питања, анализирали смо законодавни и институционални оквир и интерна акта субјекта ревизије у вези са организацијом послова:

1. Јавних набавки и активностима планирања, спровођења поступка јавних набавки и извршења уговора о јавним набавкама и

2. Набавки на које се не примењују одредбе ЗЈН и активностима планирања, спровођења и извршења уговора/наручбеница за набавке.

У поступку ревизије, анализирали смо набавке у свим фазама поступка, сагледавајући писане политике, процедуре, активности и друга интерна акта субјекта ревизије којима је уређена област јавних набавки, као и прикупљену документацију о спроведеним поступцима набавки. Такође смо анализирали организацију послова набавки код субјекта ревизије, као и овлашћења и одговорности запослених у поступцима јавних набавки.

Обавили смо интервјуе са представницима субјекта ревизије, како би утврдили ризике, узроке и евентуалне последице у поступцима набавки, посебно у случајевима када су изостављене све неопходне активности субјекта ревизије у поступцима набавки.

У поступку планирања ревизије анализирали смо износ извршених расхода и издатака у 2022. години (изузимајући расходе за запослене), вредност закључених уговора о ЈН у 2022. и 2023. години са Портала ЈН, вредност набавки изузетих од примене ЗЈН у 2022. години према подацима са Портала ЈН, да ли је било измена закључених уговора о ЈН у периоду њиховог важења. Такође смо узели у обзир да ли је и када у претходним годинама вршена ревизија код појединих установа културе.

Анализа података је извршена по свим горе наведеним критеријумима за 28 установа културе на републичком нивоу које се налазе у списку корисника јавних средстава. Имајући у виду да је циљ ове ревизије испитивање системских проблема у јавним набавки код исте групације корисника јавних средстава, за субјекте ревизије узели смо првих девет ранжираних музеја на републичком нивоу.

Како би имали уједначен приступ у ревидирању јавних набавки одабрали смо исту категорију субјеката ревизије, односно музеје на републичком нивоу. Музејска делатност је јавна делатност заштите музејске грађе и нематеријалног културног наслеђа од општег интереса за Републику Србију која подразумева стручни и научни рад на истраживању, прикупљању, евидентирању, сабирању, документационој обради, очувању, конзервацији, рестаурацији, чувању, излагању, тумачењу, презентацији и дигитализацији цивилизацијских и културних материјалних, нематеријалних и природних добара у физичком и дигиталном облику у циљу проучавања, едукације, уживања и развоја друштва.⁶⁷

Предлог за избор субјеката ревизије је извршен на основу следећих критеријума:

1) Остварен промет на рачунима установа културе у 2022. години, из којег су изузети расходи за запослене,

2) Вредност закључених уговора о јавним набавкама у 2022. и 2023. години,

3) Број закључених уговора о јавним набавкама у 2022 и 2023. години и

4) Спроведене ревизије у претходном периоду.

Примењујући наведене критеријуме изабрали смо девет музеја на републичком нивоу, а један од њих је и Историјски музеј Србије, Београд.

⁶⁷Члан 7 Закона о музејској делатности („Службени гласник РС“ број 32/2001 и 96/2021)

2. Прилог 2 – Ревидиране јавне набавке у 2022. и 2023. години

у динарима

РБ	Број ЈН	Врста поступка	Предмет јавне набавке	Процењена вредност		Број пристиглих понуда	Број прихватљивих понуда	Изабрани понуђач	Уговор о ЈН			Укупно плаћено по уговору (са ПДВ-ом)			Синт. Конт.о
				План ЈН	Утврђена пре покретања поступка				Број и датум	Вредност уговора без ПДВ-а	Вредност уговора са ПДВ-ом	2022. година	2023. година	2024. година	
1	35/1/22	отворени поступак	Одржавање хигијене пословног простора	2.000.000	2.000.000	2	1	"Coopservice ВМК", Стара Пазова	35/1-12/22, 09.03.2022 Анекс на износ 45.933,02 / 55.119,62	1.927.260	2.312.712	1.734.534	697.252		4213
2	34/1/22	преговарачки поступак без објављивања јавног позива	Откуп музејских предмета Партија 1 (портрет Михаила Обреновића) Партија 2 (15 предмета)	4.000.000	3.532.500	1	1	физичко лице ЗСП	34/1-16/22, 11.04.2022	3.532.500	3.532.500	3.532.500			5151
					140.950	1	1	физичко лице ДВ	34/1-17/22, 11.04.2022	140.950	140.950	140.950			5151
3	35/2/22	отворени поступак	Осигурање имовине и лица	1.350.000	1.350.000	1	1	ДДОР Нови Сад АДО Нови Сад	35/2-8/22, 23.05.2022	1.246.712	1.306.404	1.306.404			4215
4	35/3/22	преговарачки поступак без објављивања јавног позива	Израда музеолошког пројекта за ГЖС- додатак	3.000.000	3.000.000	1	1	Група понуђача: Group Brendomania doo, Нови Сад и "Inform technologies doo, Нови Сад	35/3-10/22, 11.08.2022	2.993.948	3.592.738	3.592.738			5114
5	35/4/22	отворени поступак	Израда реплике полијелеја из манастира Дечани	3.000.000	3.000.000	1	1	Самостална занатска уметничка радионица Стаменарт, Сатри Сланкамен	35/4-9/22, 02.08.2022	2.907.048	2.907.048	2.907.048			4235, 4215, 4239, 4251, 4242
6	34/2/22	преговарачки поступак без објављивања јавног позива	Откуп музејских предмета	1.400.000	1.326.000	1	1	физичко лице ДГН	34-2-19/22, 14.11.2022	1.326.000	1.326.000	1.326.000			5151
7	35/5/22	отворени поступак	Штампа музејских публикација	1.500.000	1.500.000	1	1	"Birograf comp" доо, Земун	35/5-10/22, 22.11.2022	1.495.440	1.644.984	1.644.984			4234
8	34/3/22	отворени поступак	Опрема за смештај музејске грађе	1.670.000	1.670.000	2	1	"Metal Furniture Plus" доо, Београд	34/3-11-22, 15.12.2022	1.590.500	1.908.600	1.908.600			5126
Укупно 2022. година				17.920.000	17.519.450					17.160.358	18.671.936	18.093.758	697.252	0	
1	36/1/23	отворени поступак	Одржавање хигијене у	1.600.000	1.600.000	1	1	"Coopservice ВМК", Стара Пазова	36/1-16/23, 10.03.2023	1.520.000	1.824.000		1.985.806	518.897	4213

Правилност и ефикасност поступака набавке у Историјском музеју Србије, Београд

РБ	Број ЈН	Врста поступка	Предмет јавне набавке	Процењена вредност		Број пристиглих понуда	Број прихватљивих понуда	Изабрани понуђач	Уговор о ЈН			Укупно плаћено по уговору (са ПДВ-ом)			Синт. Конто
				План ЈН	Утврђена пре покретања поступка				Број и датум	Вредност уговора без ПДВ-а	Вредност уговора са ПДВ-ом	2022. година	2023. година	2024. година	
			пословном простору						Анекс на износ 570.000 / 684.000 дин.						
2	36/2/23	отворени поступак	Осигурање имовине и лица	1.430.000	1.430.000	2	1	ДДОР Нови Сад АДО Нови Сад	36/2-11/23, 15.06.2023	1.418.592	1.486.718		1.486.718		4215, 4213
3	35/1/23	преговарачки поступак без објављивања јавног позива	Откуп музејских предмета		1.759.173	1	1	физичко лице ГР	35/1-13/23, 24.08.2023	1.759.173	1.759.173		1.759.173		5151
4	35/2/23	преговарачки поступак без објављивања јавног позива	Откуп музејских предмета	4.000.000	23.600	1	1	физичко лице АН	35/2-25/23, 06.11.2023	23.600	23.600		23.600		5151
			Партија 1 - Нишки гласник		130.000	1	1	физичко лице НЂ	35/2-26/23, 06.11.2023	130.000	130.000		130.000		5151
			Партија 2 - Укона		45.000	1	1	физичко лице ВТ	35/2-27/23, 06.11.2023	45.000	45.000		45.000		5151
			Крунисање Богородице са Св Стефаном Дечанским												
			Партија 3 - Ведута Дубровника												
5	36/3/23	отворени поступак	Штампа музејских публикација	1.800.000	1.800.000	1	1	"Birograf comp" доо, Земун	36/3-10/23, 01.12.2023	1.411.261	1.552.387		1.552.387		4234
Укупно 2023. година				8.830.000	6.787.773					6.307.626	6.820.878	0	6.982.685	518.897	

3. Прилог 3 – Ревидиране набавке на које се не примењују одредбе ЗЈН у 2022. и 2023. години

у динарима

РБ	Број набавке	Предмет набавке	Број упућених позива за достављање понуда	Број пристиглих понуда	Изабрани понуђач	Уговор Број и датум	Вредност уговора/наруцбе нице са ПДВ-ом	Плаћено 2022. година	Плаћено 2023. година	Плаћено 2024. година	Укупно плаћено	Синт. Конто
1	37/2/22	Услуге- службеник за ЈН	3	2	Физичко лице БРП	37/2-7/22, 31.01.2022 Анекс уговора 37/2-8/2022 од 31.7.2022.	785.509	981.887			981.887	4239
2	37/5/22	Услуге- обезбеђење музејских објеката	3	3	Заштита сигурност д.о.о. Бгд	37/5-7/2022, 25.02.2022	5.136.384	3.448.272	1.627.008		5.075.280	4213
3	37/6/22	Услуге- комисија за надзор израде пројекта адаптације ГЖС			Физичко лице 1	37/6-4/2022, 01.03.2022	312.500	312.500			312.500	5114
					Физичко лице 2	37/6-5/2022, 01.03.2022	312.500	312.500			312.500	5114
					Физичко лице 3	37/6-6/2022, 01.03.2022	312.500	312.500			312.500	5114
4	37/7/22	Услуге- правне консултације везане за адаптацију ГЖС	3	2	Кум лауд агенција Бгд	37/7-7/2022, 02.03.2022	360.000	540.000			540.000	5114
						Анекс уговора број 37/7-8/2022 од 26.8.2022.	180.000					
5	37/8/22	Услуге- предмер и прерачун радова у ГЖС	3	3	Донарх студио Бгд	37/8-7/2022, 17.03.2022	35.250	35.250			35.250	5114
6	37/11/22	Услуге- велика штампа на текстилу	3	3	Биг принт д.о.о. Бгд	37/11-7/2022, 17.04.2022	155.548	155.549			155.549	4234
7	37/14/22	Радови- грађевински радови у ГЖС	3	3	Копра д.о.о. Бгд	37/14-7/2022, 17.06.2022	460.881	460.881			460.881	4251
8	37/16/22	Услуге- геодетско снимање подрума ГЖС	3	3	АМГ структуре д.о.о. Бгд	37/16-7/2022, 09.08.2022	648.000	648.000			648.000	5114
9	37/20/22	Услуге- судски вештак за утврђивање површине ГЖС	3	2	ЈС	37/20-7/2022, 04.11.2022	200.000	312.500			312.500	5114
10	37/21/22	Радови- грађевински радови у ГЖС	3	3	АКИГО пр. Бгд	37/21-7/2022, 17.11.2022	383.040	383.040			383.040	4251
11	37/22/22	Услуге- израда музејских витрина	3	2	Чвор + пр. Бгд	37/22-7/2022, 28.11.2022	573.969	573.969			573.969	4251
Укупно ревидиране набавке спроведене у 2022. години							9.856.081	8.476.848	1.627.008	0	10.103.856	
12	38/3/23	Услуге- заједничко обезбеђење Туре Јакшића 9	3	3	Заштита сигурност д.о.о. Бгд	38/3-8/23, 31.01.2023	907.501		749.736	153.792	903.528	4213
13	38/4/23	Услуге- обезбеђење музејских објеката	3	3	Заштита сигурност д.о.о. Бгд	38/4-7/23, 28.02.2023 Анекс 1 уговора бр. 38/4-8/2023 од 19.4.2023. године	6.014.976		6.553.248	2.332.512	8.885.760	4213

Правилност и ефикасност поступака набавки у Историјском музеју Србије, Београд

РБ	Број набавке	Предмет набавке	Број упућених позива за достављање понуда	Број пристиглих понуда	Изабрани понуђач	Уговор Број и датум	Вредност уговора/наруџбе нице са ПДВ-ом	Плаћено 2022. година	Плаћено 2023. година	Плаћено 2024. година	Укупно плаћено	Синт. Конт
14	38/6/23	Услуге- кречење галеријског простора	3	2	М.Станишков иски пр. Бгд	38/6-7/23, 20.03.2023	375.235		375.235		375.235	4251
15	38/7/23	Услуге- израда музејских витрина	3	2	Чвор + пр. Бгд	38/7-7/23, 21.03.2023	573.715		573.715		573.715	4251
16	38/8/23	Услуге- израда мобилних преграда у галерији	3	3	Биг принт Бгд	38/8-7/23, 23.03.2023	660.396		660.396		660.396	4251
17	38/10/23	Услуге- санација расвете у галерији	3	2	Модулар Бгд	38/10-8/23, 20.04.2023	443.678		443.678		443.678	4251
18	38/11/23	Услуге- интерактивна инсталација за изложбу	3	3	Кодек институт Бгд	38/11-9/23, 19.04.2023	703.726		703.726		703.726	4235
19	38/12/23	Добра- административна опрема	3	3	Дивижн солушн Бгд	38/12-9/23, 28.04.2023	459.312		459.312		459.312	5122
20	38/16/23	Услуге- израда музејских витрина	3	2	Чвор + пр. Бгд	38/16-7/23, 10.07.2023	378.838		378.838		378.838	4242
21	38/17/23	Услуге- надоградња базе	3	2	Студио еснаф бгд	38/17-8/23, 30.08.2023	600.000		600.000		600.000	4235
22	38/21/23	Услуге- израда мобилних преграда у галерији	3	2	Чвор + пр. Бгд	38/21-8/23, 21.11.2023	313.218		313.218		313.218	4251 4239
Укупно ревидиране набавке спроведене у 2023. години							11.430.595	0	11.811.102	2.486.304	14.297.406	
Укупно ревидиране набавке у посматраном периоду							21.286.676	8.476.848	13.438.110	2.486.304	24.401.262	